

සංඛ්‍යා ධාතු අවබෝධයෙන් නිවහනට (බහුධාතුක සූත්‍රය)

පූජ්‍යපාද මාන්කඩවල සුදස්සන ස්වාමීන් වහන්සේ

සංඛ්‍යා ධාතු අවබෝධයෙන් නිවහට (ඔනූධාතුක සූත්‍රය)

2020 අගෝස්තු 03 වන නිකුණු පුන් පොතොය දින
බෞද්ධයා රූපවාහිනී නාලිකාව ඔස්සේ පවත්වන ලද
ධර්ම දේශනය.

(https://youtu.be/pRNFCTXy_RE)

පූජ්‍යපාද මාන්කඩවල සුදස්සන ස්වාමීන් වහන්සේ
ධර්ම දානය පිණිසයි
Strictly For Free Distribution

ප්‍රථම මුද්‍රණය
2021 පෙබරවාරි - පිටපත් 1800

සංස්කරණය
රොෂාන් තිලක්ෂ සමරරත්න
කුමාර් ප්‍රනාන්දු

සෝදුපත් බැලීම
නොසා ලියනගේ
සෝමා අපොන්සු
චන්ද්‍රා රත්නපාල

පිටපත් ලබා ගැනීමට
හෝමාගම - 011 - 2752352
මහනුවර - කේ. දයානන්ද - 077 - 7665198
දේශබන්ධු කේ. පී. මුණිදාස - 071 - 4438747 / 077 - 3295174
රොෂාන් තිලක්ෂ සමරරත්න - 071 - 3030300
මහරගම - කුසුම් තිලකරත්න - 077 - 6196803
කොළඹ - අංජලි බොරලැස්ස - 076 9940119
පිටපතක මුද්‍රිත වියදම - රු. 38/-

ප්‍රකාශනය
දේශබන්ධු කේ. පී. මුණිදාස
නො. 33/6, අකුරැස්ස පාර, මාතර.

මුද්‍රණය
කොලිටි ප්‍රින්ටර්ස්,
නො: 17/2, පැඟිරිවත්ත පාර, නුගේගොඩ.
011 - 4870333

පුණ්‍යානුමෝදනාව

ඉමක් - කොනක්, පරක් - තෙරක් නොපෙනෙන
මේ සෝර කටුක මහා සංසාර ගමනෙන් අන්මිදීමේ ඒකායන මාර්ගය වූ
මේ අති පාරිශුද්ධ බුද්ධ භාෂිතය ඒ අයුරින් ම දේශනා කළ

අනුරාධපුර ගලෙන් බිඳුනු වැව ලබුනෝරැව කන්ද ආරණ්‍ය සේනාසනයේ
කම්මට්ඨානාවාරිය
අති පූජ්‍ය මාන්කඛවල සුදස්සන ගෞරවනීය ස්වාමීන් වහන්සේට

මේ කරගෙන යන්නා වූ උදාරතර ශාසනික සේවය
වඩාත් හොඳින් කරගෙන යාම සඳහා
නිදක් නිරෝගි සුවය, ශක්තිය, ධෛර්යය, වාසනාව උදාපත් වේවා!

ධර්ම දේශනා කිරීම තුළින් ජනිත වන්නා වූ
උතුම් කුසල සම්භාර ධර්මයන් උන්වහන්සේට උතුම් නිවහින් සැනසීමට
හේතු පාරමිතා ධර්මතාවයක් ම වේවා!

2020 නිකිණි පුන් පොහෝදා බෞද්ධයා රූපවාහිනී නාලිකාව ඔස්සේ සජීවීව
පුරා පැය දෙකක් ප්‍රචාරය වූ මේ අති උත්තම ධර්ම දේශනය සඳහා
දායකත්වයෙන් සම්බන්ධ වෙමින්, ලිඛිත මාධ්‍යයට පත්කරමින්, පරිගණක
අකුරු කරමින් සෝදුපත් බලමින් සහ නන් අයුරින් සම්බන්ධ වූ

- දයා ලියනගේ
- කුසුම් නිලකරන්න
- අංජලි බොරැල්ලස්ස
- වසින් රණවිතන්ත්‍රි
- ලක්ෂි හපුගල

- දිසා රුදිග
- සඳුමි නිලකරන්න
- කාන්ති කලංසුරිය
- ඊෂා සේනාධීර
- පුෂ්පා චල්පිටගමගේ
- මහේෂා හේවා කණ්ඩම්බේ
- පූර්ණිමා ධනවර්ධන
- හිල්ඩා අබේසේකර
- වසන්තා චිත්‍රාංගනි
- සුමුදු සමරවීර
- අමිලා ජයසිංහ
- රිද්මා ජයසිංහ
- චතුරංගා සෙනෙවිරත්න
- රසිකා පෙරේරා
- සුභාෂිණී වෙල්ලභේවගේ
- නිලිණි ජයවික්‍රම
- රුවිනි ජයසිංහ
- ධනුෂ්කා මෙන්ඩිස්

යහ පින්වතුන්ටත් දේශනය සඳහා සම්බන්ධ වූ සැමටත්,
 ඒ සෑම සියලු දෙනාගේ නමින් වියෝවූ,
 පින් බලාපොරොත්තුවෙන් සිටින ඥාති මිත්‍රාදීන්ටත්,
 මේ අති මහත් කුසල සම්පන්නිය අනුමෝදන් වේවා!
 නිදක් නිරෝගී විරපීවනය ලැබේවා!
 මේ හවයේදී ම අමා මහ නිවන් සුවය සාක්ෂාත් කර ගැනීමට,
 මේ කුසල සම්භාරය හේතු වේවා! පාරමිතාවක්ම වේවා!

සාදු ! සාදු ! සාදු !

නමොතස්ස භගවතො අරහතො සමමා සමබුද්ධස්ස
නමොතස්ස භගවතො අරහතො සමමා සමබුද්ධස්ස
නමොතස්ස භගවතො අරහතො සමමා සමබුද්ධස්ස

“දෙව ඉමා ඛො ආනන්ද ධාතුයො; සංඛතා ච ධාතු,
අසංඛතා ච ධාතු. ඉමා ඛො ආනන්ද, දෙව ධාතුයො
යතො ජානාති, පස්සති. එතතාවතාපි ඛො ආනන්ද,
ධාතුකුසලො භික්ඛුති අලං වචනායාති”

(බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටකය, මජ්ඣිම නිකාය, 3 වන කාණ්ඩය, බහුධාතුක
සූත්‍රය, පිටු අංක 194)

සදා පූජ්‍යීය, චන්ද්‍රිකා මහා සංඝ රත්නයෙන් අවසරයි, ශ්‍රද්ධා
බුද්ධි සම්පන්න කාරුණික පින්වතුනි, මේ පින්වත් සියලු දෙනා ම
දැන් මේ සුදානම් වෙන්නේ, ලොව්තුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ අපි
කෙරෙහි අනුකම්පාවෙන්, සසර දුක් ගිහි නිවීම පිණිස දේශනා
කරන ලද සද්ධර්මයෙන් බිඳක් ශ්‍රවණය කරන්නයි. ඒ නිසා හැම
දෙනාට ම මතක් කරනවා, ඉතාමත් ම ඕනෑකමින්, ඉතාමත් ම
උවමනාවෙන්, මේ දේශනාව ශ්‍රවණය කරන්න කියලා.

පින්වතුනි, මේ අති දීර්ඝ සංසාරේ ඔබත්, මමත් එහා ගමන
මෙන්න මෙවිවරයි කියලා කියන්න පුළුවන්කමක්, පනවන්න පුළුවන්
තැනක් නැතැ කියන එකයි, බුදුරජාණන් වහන්සේ පෙන්වුයේ.
අවිද්‍යාව නැමැති නිවරණයෙන් වැහිලා, තණ්හාව නැමැති
සංයෝජනයෙන් බැඳිලා, අති දීර්ඝ සංසාර ගමනක අපි හැමදෙනා

ම ජීවිතයට සැප-සතුට දෙක, සැප-සැනසිල්ල දෙක හොයමින් එන ගමනක්. ඒ තරම් දීර්ඝ කාලෙක ඉඳලා, ජීවිතයකට සැප-සතුට දෙක හෙවිවත්, ඒක අපිට හරියට ළඟා කර ගන්න බැරි වුනේ, ජීවිතයකට සැප-සැනසිල්ල දෙක, ලැබෙන මාවත හරියට මොකක් ද කියලා හොයලා-බලලා නෙමෙයි, අපි ඒ දුක නැති කරන, සැනසිල්ල උදාවෙන ප්‍රතිපදාවන් තුළ හැසිරෙන්නේ. ජීවිතයක දුක නැති වෙන, සැනසිල්ල ලැබෙන නියම ප්‍රතිපදාව දැනගෙන හැසිරුණොත්, ජීවිතයක දුක නැති වෙලා, සැප-සැනසිල්ල ඒකාන්තයෙන් උදාවෙනවා.

ඒ නිවැරදි මාවත ලැබෙන්නේ ලොව්තුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ නමක් ලෝකයේ පහළ වෙලා, කරන ධර්මය අවබෝධ කර ගැනීමෙන්. මේ දීර්ඝ සංසාරේ හැමදාමත් ලෝකය තුළ සැප-සතුට හෙවිවත්, අපි හැම කෙනෙක් ම කරලා නැති එක දෙයක් තියෙනවා කියලා තේරෙනවා. ඒ තමයි, ජීවිතයක තියෙන දුක හරියටම අයිත් කර ගන්නේ, අයිත් වෙන්නේ කොහොම ද, ජීවිතයකට සැප-සතුට දෙක ළඟා කර ගන්නේ කොහොම ද, කියන නිවැරදි පණිවිඩය ලැබෙන ආකාරයට, එකම බුද්ධ ශාසනයක්වත් තාම ඇසුරු කරලා නැහැ කියන එක.

ඒකට නිදසුනක් තමයි මොකක් ද? අද අපේ ජීවිතය. අපිට අද දවසේදී පුළුවන් වුණොත් මේ අපේ බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ශාසනය බොහොම වුවමනාවෙන්, ආදරයෙන් සකසා ඇසුරු කරන්න, අපි හැමදෙනාට ම අනන්ත සංසාරයක ඉඳන් දරපු

උත්සාහය මේ ජීවිතයේදී සාර්ථක කර ගන්න, සඵල කර ගන්න පුළුවන්.

මම ගිය පෝය දවසේදීත් මතක් කළා, ජීවිතයකට දුක ඇති වුණාම, ඒ ජීවිතයෙන් දුක අයින් කරන්න පුළුවන් ධර්මයක් මේ ශාසනය තුළ තියෙන්නේ කියන කාරණාව. ඒකට නිදසුන් රාශියකුත් මම මතක් කළා. පටාවාරාව වගේ අභිංසක මාතාවන්ගේ, කිසාගෝතමී වගේ අභිංසක මාතාවන්ගේ ජීවිතවල දුක හැති වුණ හැටි.

ඒ වගේම මට තවත් කරුණක් මතක් උනා, එක්තරා දවසක සැරියුත් මහ රහතන් වහන්සේත්, මුගලන් මහ රහතන් වහන්සේත් සැවැත් නුවර ඉඳලා දක්ඛිණගිරියට වඩිනකොට, ඉතා දීර්ඝ ගමන් මාර්ගයක්. ඒ දක්ඛිණගිරිය කියන ප්‍රදේශයේ එක්තරා ශ්‍රද්ධාවන්ත උපාසිකා මාතාවක් ඉන්නවා. ඒ උපාසිකා මාතාව, තමන්ගේ නිවසේ උඩුමහල් තලයට වෙලා, පොතක් බල-බලා ඉන්නකොට, සතරවරම් රජදරුවන් ගෙන් එක්කෙනෙක් උඩින් යන ගමන්, මේ උපාසිකා මාතාව ළඟට ඇවිල්ලා කියනවා, "පින්වත් මාතාවනි, හෙට උදේට සැරියුත්-මුගලන් දෙනම එක්ක මහා සංඝරත්නය මේ දක්ඛිණගිරියට වඩිනවා, ඉක්මනට දන්-පැන් සූදානම් කරන්න" කියලා.

මේක අහගත්ත මේ උපාසිකා මාතාව, රාත්‍රියේ ම අනිත් කට්ටියත් එකතු කරගෙන, සැරියුත්-මුගලන් දෙදෙනා වහන්සේ ප්‍රධාන මහා සංඝ රත්නයට සියලු ම ආකාරයෙන් උදෑසන දානය

පිළියෙල කරලා, පා දෝවන පැන් පවා සුදානම් කරලා, බලාගෙන ඉන්නවා.

ඉන්නකොට උදෑසන සැරියුත්-මුගලන් දෙනම ඇතුළු මහා සංඝරත්නය දක්ඛිණාගිරියට වඩිනවා. ඔක්කොම ස්වාමීන් වහන්සේලා බලනවා, කිසිම වේලාවක අපි දැනුම් නොදී මේ ප්‍රදේශයට ආවේ, අනේ! මේ ගමේ ඔක්කොමල දන්නවා. දැනගත්තේ කොහොම ද කියලා අහනකොට, ඒ උපාසිකා මාතාව කියනවා, “මට සතරවරම් රජදරුවෝ ඇවිල්ලා මතක් කළා.” ඒ වේලාවේදී කියනවා, “ඒකාන්තයි, ඒකාන්තයෙන් අද්දුනයි, ආශ්වර්යයි. මෙබඳු දෙව්වරු පවා කතා කරනවා නේද?” කියලා.

ඒ වේලාවේදී කියනවා “ස්වාමීනි, ඒක නෙමෙයි අද්දුන, ඒක නෙමෙයි ආශ්වර්යය. මේ සිටු පවුලේ මට එකම-එක පුතෙක් විතරයි හිටියේ. නොකළ වරදකට, රාජ පුරුෂයෝ ඒ දරුවාව අල්ලා ගෙන ගිහිල්ලා, මගේ ඇස් ඉදිරිපිට දී අතපය කැලි කැලි වලට කපලා, ඒ දරුවාව මැරුවා. ඒත් මගේ හිත එක දශමයක්වත් වෙනස් වුණේ නැහැ ස්වාමීනි, අන්න ඒකයි පුදුම, අන්න ඒකයි ආශ්වර්යය” කියලා.

එතකොට, මේ ධර්මයෙන් පීචිතවලට රැකවරණය ලැබූන වර්ත කතා. ඒ දේවල් වලින් කියන්නේ, පශ්චිම ජනතාව වූ ඔබ්බත්, මටත් කදිම නිදසුන් පාඩමක්. ඒ කියන්නේ, පීචිතයක දුක ගෙවෙන්නේ, දුක නියන පීචිතය තුලදී ම මිසක, ඉන්නකම් දුක්

විඳලා, මරණෙන් පස්සේ විමුක්තියක් ලැබෙන පැවැත්මක් නෙමෙයි, කියන කාරණාව පෙන්වනවා.

ඒ නිසා හැම දෙනාම, අද දවසේදී මම මේ පෙන්වලා දෙන්න හදන දහම් කරුණු ටික, ඉතාමත් ම උචිතතාවෙන්, ඕනෑකමින්, ශ්‍රවණය කරන්න කියලා මතක් කරනවා. ඉතාමත් ම වටිනා, නිවනට සෘජුව ම උපනිශ්‍රය වන වටිනා ම කරුණු ටිකක්, අද දවසේදී මම පැහැදිලි කරලා දෙන්න උත්සාහවත් වෙනවා. ඔය පින්වතුන් හොඳට මේ ටික අභගෙන හිටියොත්, මේ දේශනාව අවසානයේ දී ඔය පින්වතුන්ට, බොහෝ අවිද්‍යා අන්ධකාරය දුරුවෙන, ප්‍රඥා ආලෝකය පහළ කර ගන්න පුළුවන්, වටපිටාවක් ලැබෙයි කියලත් මම මතක් කරනවා.

පින්වතුනි, මම අද ධර්ම දේශනාවට මාතෘකා වශයෙන් තැබුවේ, බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කළ, ත්‍රිපිටක ධර්මයේ, මජ්ඣිම නිකායේ, උපරිපණ්ණාසකය කියන කොටසට අයත්, ඛණ්ඩාතුක කියලා සූත්‍රයක්. මේ සූත්‍රයේ එන සූත්‍ර පාඨයක් නමයි, මම මාතෘකා වශයෙන් තැබුවේ. මේ සූත්‍රයේදී මුලටම, නරාගතයන් වහන්සේ මෙහෙම දේශනා කරනවා.

“ආනන්ද, මේ ලෝකයේ යම්කිසි භය කියලා යමක් තියෙනවා නම්, ඒ භය කියන හැම දෙයක් ම එන්නේ ඛාලයා කරායි, පණ්ඩිතයා කරා භය ඇති වෙන්නේ නැහැ. යම්කිසි උපද්‍රවයක් තියෙනවා නම්, හැම උපද්‍රවයක් ම ඇති වෙන්නේ ඛාලයා කරායි, පණ්ඩිතයා කරා ඇති වෙන කිසිම

උපද්‍රවයක් නැතැ. යම්කිසි උපසග්ගයක් තියෙනවා නම්, වෙහෙසක් තියෙනවා නම්, ඒ හැම උපසග්ගයක් ම, වෙහෙසක් ම ඇති වෙන්නේ බාලයා කරායි, පණ්ඩිතයා කරා ඇති වෙන්නේ නැතැ.”

තරාගතයන් වහන්සේ දේශනා කරනවා “ඒ නිසා ආනන්ද, විමසා-බලා කටයුතු කරලා පණ්ඩිතයෙක් වෙන්න.”

ආනන්ද හාමුදුරුවෝ අහනවා, “ස්වාමීනි, භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මොන විදිහට විමසා-බලා ද පණ්ඩිතයෙක් වෙන්නේ?”

“ආනන්ද, ධාතු වශයෙන්, ආයතන වශයෙන්, පටිච්ච සමුප්පාද වශයෙන්, ස්ථාන-අස්ථාන වශයෙන් විමසා-බලා පණ්ඩිතයෙක් වෙන්න.”

ඒ විදිහට පණ්ඩිතයෙක් වෙත ආකාරය පෙන්වලා, තරාගතයන් වහන්සේ, ධාතු වශයෙන් විමසා-බලා පණ්ඩිතයෙක් වෙන්නේ කොහොම ද කියන කාරණාවේදී, මාතෘකා හයක් මුල්කරගෙන, ධාතුව කියන්නේ මොකක් ද කියන එක පිරිසිඳ දකින්න පෙන්වා වදාළා. එයින් අන්තිමට ම තියෙන එක තමයි මම මාතෘකා වශයෙන් තෝරගත්තේ.

“දෙව ඉමා ඛො ආනන්ද ධාතුයො”

“ආනන්ද මේ ධාතු දෙකක් තියෙනවා”

“සංඛතා ච ධාතු, අසංඛතා ච ධාතු”

“සංඛත ධාතු සහ අසංඛත ධාතු කියලා”

“ආනන්ද, යම් කාලයක, යම් වේලාවක, මේ ධාතු දෙක යම් කෙනෙක් ඇති සැටිය දැනී නම්, දැකී නම්, එපමණකින් ම ධාතු කුසල භික්ෂුවක්, ධාතුවේ දක්ෂ කෙනෙක් වෙනවා” කියලා පෙන්වනවා. එතකොට, බුදුරජාණන් වහන්සේ ධාතු කුසලතාවය ඇති කිරීමට නොයෙක් ක්‍රම පෙන්වලා තිබුනත්, හැම කෙනෙක් ම, ඒ හැම ක්‍රමයක් ම, අනුගමනය කරන්න ඕනෑ නැහැ.

අපි කියමු, මේ සංඛත ධාතු-අසංඛත ධාතු කියන ධර්මතා දෙක ඇති සැටිය දැනගන්නොත්, දැකගන්නොත්, එපමණකින් ම ධාතුවේ දක්ෂ කෙනෙක්, යථාර්ථය අවබෝධ කර ගන්න කෙනෙක්, කළයුත්ත කරලා අවසන් වුණා කෙනෙක්, වෙන්න පුළුවන් කියන තැනකට එනවා. එතකොට, අපි ඒ තර්කානුකූලව වහන්සේ, විමසා-බලා කටයුතු කරලා පණ්ඩිතයෙක් වෙන්න කියලා පෙන්වපු පරිසාරයේ, සංඛත ධාතු-අසංඛත ධාතු කියන මේ පරිසාරය අරගෙන, අද ටිකක් නුවණින් මෙනෙහි කරලා බලමු. ඒ තුළින්, අපිට විමසා-බලා කටයුතු කරලා, හැම දුකකින් ම, හැම භයකින් ම, හැම උපසංගියකින් ම මිදෙන පණ්ඩිතයෙක් වෙන්න පුළුවන්.

එතකොට, එතැනදී සංඛත ධාතු-අසංඛත ධාතු කියනකොට; සංඛත කියලා කියන්නේ සකස් වුණා, හේතුන්ගෙන්, ප්‍රත්‍යන්ගෙන්, හේතු-ප්‍රත්‍යන්ගෙන් හටගත් කියන කාරණාව. අසංඛත කියලා කියනවා, හේතුන්ගෙන්, ප්‍රත්‍යන්ගෙන්, හේතු-ප්‍රත්‍යන්ගෙන් හටනොගත්, සකස් නොවුණු කියන අදහස.

මම ඒක විස්තර කරලා දෙන්නම්. අපි මුලින් ම සංඛන, හැන්නම් සකස් වුණා කියන, මොකකින් ද සකස් වෙලා තියෙන්නේ? හේතූන්ගෙන් සහ ප්‍රත්‍යන්ගෙන්, හේතු-ප්‍රත්‍යන්ගෙන් සකස් වුණ ස්වභාවය වූ, සංඛන ස්වභාවය ඉගෙන ගනිමු. දැනට මම මේ කියලා දෙන ටික හොඳින් අහගන්න, මතක තියාගන්න පුළුවන් ප්‍රමාණයක් මතක තියාගන්න. නමුත් අන්තිමට ම, මේ ටික කියලා දිලා, ජීවිතයෙන් දුක අයිත් කරන්න ඔබ කළ යුත්තේ මෙන්න මේකයි කියන කාරණාව, මම වෙනම ම පැහැදිලි කරලා දෙනවා. මම ඒක කිව්වේ, ජීවිතයෙන් දුක අයිත් කරවීමේ ප්‍රතිපදාවක් හැටියට මේ ඔක්කෝම මතක තබාගන්න අපට අපහසු නිසා.

සංඛන කියලා කිව්වේ සකස් වුණා. මොකකින් ද සකස් වුණේ? හේතූන්ගෙන්, ප්‍රත්‍යන්ගෙන් සහ හේතු-ප්‍රත්‍යන්ගෙන්. ධර්මතා තුනයි. ඒකෙදී, මම උපමාවක් ගන්නවා, ඔය පින්වතුන්ට, හේතුව කියන එක ගත්තහම, හැම වේලාවේම ඒ-ඒ ධර්මතාවයට හිත, ඒ තමන්ගේ බඳුම වූ යමක් උපදවන ලක්ෂණය තමයි, හේතුව කියලා කියන්නේ.

ප්‍රත්‍යය කියලා කියන්නේ, ඕනෑ ම දේකට උදව් වෙන්න පුළුවන්, උපකාර කරන්න පුළුවන් සාධාරණ ලක්ෂණ තියෙන වස්තුවක්.

මම උදාහරණයක් හැටියට ගත්තොත්, අපි කියමු කුසල සිතක් ගන්න. අලෝභ, අද්වේෂ, අමෝහ කියන කුසල සිතට කියනවා හේතු කියලා. එතකොට, අකුසල සිතක් ගන්න. ලෝභ,

ද්වේෂ, මෝහ කියන අකුසල සිතට කියනවා හේතු කියලා. එතකොට, ඒ සිත මොකක් ද? හේතු-ප්‍රත්‍යයයි. අපි කියමු, සතර මහා ධාතු රූපය කියලා. රූපය ගන්න, රූපය ප්‍රත්‍යය; පඨවි, ආපෝ, තේජෝ, වායෝ කියන ප්‍රත්‍යකින් හටගන්න.

ඔබට තේරෙන විදිහට නිදසුනක් ගන්නොත්; අපි අඹ ගහක් ගන්නොත්, අඹ ඇටයකින් හඳුන්වේ අඹ ගහක්ම මිසක, කොස් ගහක්වත්, දෙල් ගහක්වත් හඳුන්වේ නැහැ. ඒකයි හේතුවේ ස්වභාවය. එබඳුම දෙයක් හඳුනවා. අඹ ඇටයට කියනවා හේතුව කියලා. ඒ හේතුවෙන් හඳුන්වේ මොන වගේ දෙයක් ද? අඹ ගහක්මයි. එතකොට, අඹ ඇටේ හේතුව අඹ ගහක් හඳුන්වන. ඊට පස්සේ අඹ ගහ හැඳෙන්න, පඨවි, ආපෝ, තේජෝ, වායෝ; අපි තේරෙන භාෂාවෙන් ටිකක් ලිහිල් කරල මතක් කළොත්, පස්, දිය, ගිනි, සුළං හතර ප්‍රත්‍ය වෙනවා.

එතකොට, පඨවි, ආපෝ, තේජෝ, වායෝ කියන සතර මහා ධාතුවත්, අඹ ඇටෙන් කියන දෙක ම නිසා අඹ ගහක් හැදුනහම; අඹ ගහ හැඳෙන්න අඹ ඇටේ හේතුව, පස්, දිය, ගිනි, සුළං හතර, ප්‍රත්‍ය. අඹ ගහ හේතු-ප්‍රත්‍යයි. ඊට පස්සේ කොස් ගහක් හැඳෙන්නවා. දැන් කොස් ඇටේ, හේතුව. පඨවි, ආපෝ, තේජෝ, වායෝ නැත්නම් සතර මහා ධාතු ප්‍රත්‍ය වේ.

බලන්න, කොස් ගහට කොස් ඇටේ සාධාරණයි, අනිත් එකකට සාධාරණ නැහැ. අඹ ගහ හැඳෙන්න අඹ ඇටේ සාධාරණයි. අඹ ඇටයකින් අඹ ගහකුත්, කොස් ඇටයකින් කොස්

ගහකුත් තමයි හැදුවේ. හැබැයි පඬුවි, ආපෝ, තේපෝ, වායෝ කියන හතර, අඹ ගහටත් උදව් වුණා, කොස් ගහටත් උදව් වුණා.

ප්‍රත්‍යය හැම වේලාවේම අනිත් දේවල් වලට උදව් වෙන්න පුළුවන්. නමුත් හේතුව, ස්වභාවික පැවැත්ම සඳහා පමණයි. තේරුණා නේද? එතකොට, අඹ ගහ හෝ කොස් ගහ කියනකොට ඒක හේතු-ප්‍රත්‍යයි. හේතුව අඹ ඇටය හෝ කොස් ඇටය. ප්‍රත්‍යය දෙකටම පොදුයි.

ඒ වගේ අපි පුද්ගලයෙක්-කෙනෙක් කියන තැනක, මේ රූපයට, කන-බොන ආහාරයෙන් හැදුණු, පඬුවි, ආපෝ, තේපෝ, වායෝ කියන සතර මහා ධාතූන් ප්‍රත්‍යයයි, කයට. ඒ කය ඇසුරු කරගෙන පවතිනවා මොකක් ද? පෙර අවිද්‍යා-කර්මයට හටගන්න විත්ත-වෛතසික ටික. මේ විත්ත-වෛතසික ටිකට හේතුව මොකක් ද? විත්ත-වෛතසික ටික හේතු-ප්‍රත්‍යයි. එතකොට, අපි පුද්ගලයෙක් කියන තැනක බීජය තමයි, හැම වේලාවේම හේතුව නැත්නම් කර්මය. ඒ කොස් ඇටේ, අඹ ඇටේ වගේ මේ ජීවිතයක් හැඳෙන්න හැම වේලාවේම බීජය වුනේ මොකක් ද? හේතුව වුනේ, කර්මය. මනුෂ්‍යයෙක් නම් කුසල කර්මය.

එතකොට, ඒ ගහ හැඳෙන්න පඬුවි, ආපෝ, තේපෝ, වායෝ ප්‍රත්‍යයි වගේ, මේ රූපය හැඳෙන්න කන-බොන ආහාරය ප්‍රත්‍යයි. එතකොට, අඹ ගහක්, කොස් ගහක් ගන්නොත් හේතු-ප්‍රත්‍යයි. ඒ වගේම අපි මනුස්සයෙක් කිව්වත්, දෙවියෙක් කිව්වත්, නිරිසන්තර සතෙක් කිව්වත්, එතැන ද නියත යථාර්ථය හේතු-ප්‍රත්‍යයි.

එතකොට, හේතුන්ගෙන් විතරක් හැදෙන දේවලත්
තියෙනවා, ප්‍රත්‍යන්ගෙන් විතරක් හැදෙන දේවලත් තියෙනවා,
හේතු-ප්‍රත්‍ය කියන දෙකෙන් ම හැදෙන දේවලත් තියෙනවා. මේ
දේවල් වලට කියනවා, මොකක් ද? ප්‍රත්‍යයෙන් කරන ලද,
හේතුන්ගෙන් කරන ලද නිසා, සංඛ්‍යායි කියලා කියනවා. සකස් වුණ
කියන ලක්ෂණයක් තියෙන්නේ.

“තීණිමානි භික්ඛවෙ සංඛතානං සංඛතලක්ඛණානං”

සංඛ්‍යායන්ගේ, සංඛ්‍යාය හඳුනාගන්න ලක්ෂණ තුනක්
තියෙනවා.

“උපපාදො පඤ්ඤායති,

වයො පඤ්ඤායති,

ධීතස්ස අඤ්ඤා තතථං පඤ්ඤායති”

ඉපදීමක් පෙනෙනවා,

ඒ වගේම වැය වීමක්, නැති වීමක් පෙනෙනවා.

පවතින දෙයක වෙනස් බවක්, විපරිණාම බවක් පෙනෙනවා.

කොස් ගහක් ගන්න, කොස් ඇටයයි, පොළොවේ තියන
ඕපා සාරයයි, දෙක එකතු වෙලා හටගන්නා. යම් ද්‍රව්‍යක ඒ ගහ
නැති වෙනවා. හැබැයි පැවැත්ම කියන තැනදින්, පැළෑටි කාලය,
ළමා කාලය, තරුණත්වය වයස කියලා, ගහ වුණත් දිරිමට
පත්වෙනවා.

ඒ විදිහමයි, මේ මනුෂ්‍යය ජීවිතය. මගේ ජීවිතය නෙමෙයි,
සංඛ්‍යා ධර්මයන්ගේ හේතු-ප්‍රත්‍යයෙන් හටගන්න වස්තුවක

ලක්ෂණය; කර්මය නැමැති බිජය නිසා හටගන්න ප්‍රතිසන්ධි චිත්ත-
වෛතසික ටිකන්, මව්පියන්ගේ ලේ ධාතුව නිසා හටගන්න ආහාර
පානයන්ගෙන් හැදෙන මේ රූපයන් කියන දෙකෙන්, මේ කය
හටගන්නා. මේ රූපයන්, මේ පැවැත්මත් නැති වෙනවා. ඒ අතර
තුරු ප්‍රදුරු කාලය, ප්‍රමා කාලය, සෙල්ලම් වයස, තරුණ කාලය
කියලා වෙනසක් පෙනෙයි.

එතකොට, අපි හොඳට බැලුවොත් අපේ ජීවිතයත්, අපි
කෙනෙක් කියන තැනකත්, යථාර්ථය හේතු සහ ප්‍රත්‍ය කියන
ධර්මතා දෙකක පැවැත්මක්. අපි අඹ ගහක්, කොස් ගහක් කියන
තැනක ගත්තත්, යථාර්ථය හේතු සහ ප්‍රත්‍ය කියන ධර්මතාවයක
පැවැත්මක්. එතකොට, සංඛත ස්වභාවය කියලා කියන්නේ මෙන්න
මේ වගේ හේතූන්ගෙන් සහ ප්‍රත්‍යන්ගෙන් හටගන්නා කියන
ලක්ෂණය.

අසංඛත ධාතුව; අසංඛත කියලා කියන්නේ හේතූන්ගෙන්,
ප්‍රත්‍යන්ගෙන්, හේතු-ප්‍රත්‍යන්ගෙන් හටනොගත්, සකස් නොවුණු
ස්වභාවයට. ඒකට කියනවා අනුප්පාදය කියලා. අනුප්පාදය
කියලා කියන්නේ නොහටගන්නාකම. ඒ අසංඛත ධාතුව,
අසංඛත ස්වභාවය හේතූන්ගෙන්, ප්‍රත්‍යන්ගෙන් සකස් නොකරන
ලද. එහි හඳුනාගන්න ප්‍රධාන ලක්ෂණ තුනක් කියනවා. ඉපදීමක්
පෙනෙන්නේ නැහැ, මැරීමක් පෙනෙන්නේ නැහැ, දිරීමක්
පෙනෙන්නේ නැහැ. ජාති, ජරා, මරණ කියන ධර්මතා තුන නැහැ
කියන බව තමයි අසංඛත ස්වභාවය හඳුනාගන්න නියෙන

ලක්ෂණය, ඒ කියන්නේ පංච උපාදානස්කන්ධයේ, පංච උපාදානස්කන්ධ දුකේ නොභටගන්න බව, දුක නුපදින බව තමයි අසංඛතය කියලා කියන්නේ.

මම දැන් සංඛත ස්වභාවය සහ අසංඛත ස්වභාවය ගැන යම් මට්ටමක පැහැදිලි කිරීමක් කළා. මේ සංඛත ස්වභාවය සහ අසංඛත ස්වභාවය පැහැදිලි කරන්නේ තර්කානුකූලව වහන්සේ කුමන අරුතක් සඳහා ද? ඒ තමයි ලෝකය තුළ, තර්කානුකූලව වහන්සේ දේශනා කළ ධර්මය තුළ, පරමාර්ථ වශයෙන් සත්‍ය හතරක් තියෙනවා. මේ සතර පරමාර්ථ ධර්ම කියලා, චිත්ත, චේතසික, රූප, නිබ්බාන කියලා, අහල තියෙනවනේ නේද?

මෙතැනදී, චිත්ත, චේතසික, රූප කියලා කියන්නේ, සංඛත පරමාර්ථය. නිබ්බාන කියලා කියන්නේ අසංඛත පරමාර්ථය. මෙන්න මේ සංඛත ධාතු-අසංඛත ධාතු දෙක ඉගෙන ගත්තහම, සංඛත පරමාර්ථ සහ අසංඛත පරමාර්ථය කියන පරමාර්ථ ධර්මයන්ගේ නුවණයි අපට ලැබෙන්නේ.

සංඛතය කියන්නේ මොකක් ද, සකස් වුණා කියන්නේ මොකක් ද, කියන එක හොයන්න ගියහම අපිට ලැබෙනවා, මොකක් ද? සංඛත ධර්මයන්ගේ පරමාර්ථමය ස්වභාවය තමයි, සංඛත ධාතු කියලා කිව්වේ. අසංඛත ධාතුන්ගේ තියෙන පරමාර්ථමය ස්වභාවය තමයි, අසංඛත ධාතු කියලා පෙන්වුවේ. මේ ධාතු දෙකයි, සංඛත ධාතු සහ අසංඛත ධාතු කියලා

පෙන්වුවේ, සංඛන පරමාර්ථ සහ අසංඛන පරමාර්ථ කියන මේ පරමාර්ථ සත්‍ය දෙක පෙන්වන්න.

එතකොට, ඇයි සංඛන පරමාර්ථ සහ අසංඛන පරමාර්ථ කියන මේ පරමාර්ථ ධර්මතා දෙක අපි අවබෝධ කර ගන්නේ? මොනවා හරි දෙයක් කරන්න මොකක් හරි හේතුවක් තියෙන්න ඕනෑ නේද? ඒ සංඛන පරමාර්ථ සහ අසංඛන පරමාර්ථ කියන ධර්මතා දෙක අපි අවබෝධ කර ගන්නේ අපේ ජීවිතයට. අපේ ජීවිත වල දුක දෙයාකාරයකින් පවතිනවා. ඒ දෙයාකාර දුක නිස්සරණයට යන්නේ, නැති වීමට යන්නේ, ඔන්න ඔය අවස්ථා දෙකෙන් නිසයි. අපේ දුක නිවෙන ක්‍රම දෙකක් තියෙනවා. සෝපාධිසේස නිබ්බාන* සහ අනුපාධිසේස නිබ්බාන කියලා. සෝපාධිසේස නිබ්බාන සහ අනුපාධිසේස නිබ්බාන කියන දෙයාකාර නිර්වාණ ධාතුව සාක්ෂාත් වෙන්නේ, සංඛන පරමාර්ථ සහ අසංඛන පරමාර්ථය කෙරෙහි ඇති අවබෝධය මතයි.

ඒකෙදී, මම ඔය පින්වතුන්ට තේරෙන්න පැහැදිලි කළොත්, කෙලෙස් වශයෙන් ඇති වෙන පංච උපාදානස්කන්ධ දුක අනභරෙන්නේ, සංඛන පරමාර්ථ, නැත්නම් සංඛන ධාතුව අවබෝධ වීමෙන්. ස්කන්ධ පරිහරණයේ දුක නැති වෙන්නේ, අසංඛන පරමාර්ථ ධර්මය, අසංඛන ධාතුව අවබෝධ වීමෙන්, සාක්ෂාත් වීමෙන්. සංඛන පරමාර්ථ ධර්මයට හිත තියලා නමයි,

* පාලි භාෂාවෙන් ලියන විට “සෝපාධිසේස නිබ්බාන”
සිංහල භාෂාවෙන් ලියන විට “සෝපාදිසේස නිර්වාණ”

සංඛත පරමාර්ථ ධර්මයන්ගේ අවබෝධය මත තමයි, ලෝකයෙන් එතෙර වෙන්න පුළුවන්කම ලැබෙන්නේ. අසංඛත පරමාර්ථයට පත් වෙලා තමයි, ලෝකය කෙළවර වූ, දුක් වූ ස්කන්ධයන්ගෙන් මිදෙන්න හම්බවෙන්නේ.

අන්න ඒ සඳහායි, මේ දෙයාකාර ධාතුවේ අවබෝධය තියෙන්නේ. මම තවත් පැත්තකින් ඔය පින්වතුන්ට තේරෙන විදිහට යමක් ගන්නමි, අපි අසංඛත පරමාර්ථයට අනුක්‍රමයෙන් පැමිණෙන ආකාරය පෙන්වන්න. මේ ලෝකය තුළ, ලෝකය කියන නැන ප්‍රධාන වශයෙන් තියෙනවා සත්‍ය දෙකක්. සම්මත සත්‍යය සහ පරමාර්ථ සත්‍යය කියලා. මේ සත්‍ය දෙක හඳුනාගන්නත් විශේෂ ලක්ෂණයක් තියෙනවා. සම්මත සත්‍යයේ ලක්ෂණය තමයි, පෙනෙන්න තියෙනවා, හැඳැයි විමසීමකට ලක් කළොත්, අතුරුදහන් වෙනවා. පරමාර්ථ සත්‍යයේ ස්වභාවය තමයි, පෙනෙන්න නැහැ, විමසනකොට මතු වෙලා එනවා.

දැන් අපිට සම්මත සත්‍යය, මේ ඉස්සරහින් උපාසක මහත්තයෙක් ඉන්නවා. මනුස්සයෙක් ඉන්නවා කියන එකක් අපි හිතුවොත්, හිතන දේ ඇත්තයි, අපිට පෙනෙන්න තියෙනවා. කෝ කියලා ඇහුවොත්, මේ කියලා අත දික් කරලා පෙන්වන්නත් පුළුවන්. කෙනෙක් ඉන්නවා කියන එක තමයි මොකක් ද? සම්මත සත්‍යය. පෙනෙන්න තියෙනවා.

හොඳයි, කෙනා කියන්නේ කවුද, කොතැනට ද කියලා අපි විමසීමකට ලක් කළොත්; කෙස් ටික ද, ලොම් ටික ද, නිය ද, හම

ද, මස් ද කියලා එකින් එක-එකින් එක කුණාප කොටස් තිස් දෙකක් තියෙනවා, ධාතුන්ගෙන් පඨවි, ආපෝ, තේජෝ, වායෝ කියන සතර මහා ධාතුන්ගෙන් හැදුන, කලාප වශයෙන් කොටස් තිස් දෙකක් තියෙන, සත්ත්ව-පුද්ගල නොවන ධර්මතාවයක් නම් තියෙනවා කියන එක මතු වෙලා එනවා. පුද්ගල භාවය අතුරුදහන් වෙනවා. අන්න දැන් සම්මත සත්‍යයේ ස්වභාවය; පෙනෙන්න තිබුණා, කෙනෙක් හිටියා, විමසනකොට මොකද වුනේ? කෙනා අතුරුදහන් වුණා. එහෙම කෙනෙක්-පුද්ගලයෙක් හැටියට ගන්න බැරි, ධාතු ස්වභාවයක්, යථාර්ථය කියන එකක් තිබුණා, හැබැයි පෙනෙන්න නැහැ. විමසනකොට මොකද වුනේ? මතු වෙලා ආවා නේද?

හොඳට මතක තබාගන්න ඕනෑ, බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කළ දුක්ඛ සත්‍යය තියෙන්නේ සම්මත සත්‍යය තුළ. හොඳට මතක තියාගන්න ඕනෑ මොකක් ද? බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කළ සියලු දුක්ඛ තියෙන්නේ, ජාති දුක්, ජරා දුක්, මරණ, ශෝක-පරිදේව, දුක්-ද්‍රෝමනස් කියන මේ සියල්ලම තියෙන්නේ මොකක් තුළ ද? සම්මත සත්‍යය තුළ.

නිදසුනක් හැටියට ගත්තොත්, අපි කියමු, රුපියල් පන්දාහක් තියෙනවා. කොළයක්. දැන් මේ කඩදාසිය රුපියල් පන්දාහක් වටිනවා. මේකෙන් මේ-මේ වගේ වැඩගත්ත හැකි කියන එක ප්‍රඥප්තියක්, සම්මතයක්. දැන්, මේකෙන් මෙව්වර-මෙව්වර වැඩගන්න පුළුවන් මුදල් නෝට්ටුවක් හැටියට දකිනකොට, අපිට ඕකට තණ්හාව ඇති වෙනවා ද, නැද්ද? ඇති වෙනවා.

හොඳයි, එහෙම ආසාවෙන් තියාගෙන ඉන්න ඔය මුදල් නෝට්ටුව මියෝ කෑවොත්, වේයෝ කෑවොත්, ඉරුණොත්, පිවිචුණොත්, හොරු ගත්තොත් දුක එනවා ද, නැද්ද? දුක එනවා. යම් වේලාවක රජයෙන් ම ප්‍රඥප්තිය අවලංගු කරනවා. අද ඉඳලා අහවල් කාණ්ඩයට අයත් මුදල් නෝට්ටු තහනම් කෙරුවොත්, ඊට පස්සෙන් ඒ කඩදාසියට අපි තණ්හා කරනවා ද? නැහැ. හොඳට බලන්න, තණ්හාව සහ දුක කියන එක, මම මේ නිදසුනක් ගත්තේ, ප්‍රඥප්තිය මත ඇති වෙන සිද්ධියක්. ඒ කියන්නේ, සම්මත සත්‍යය වටා ඇති වෙන පැවැත්මක් තමයි මොකක් ද? දුක කියන එක.

ඒ වගේම තමයි, මේ කය මම, මගේ අම්මා, මගේ තාත්තා, නංගි, මල්ලි, අයියා, මේක රත්තරන්, මේක රිදී, මුතු, මැණික් කියලා දකින මේ පැවැත්ම තුළ තමයි, අපිට දුක එන්න පුළුවන්කම තියෙන්නේ. එතකොට, මෙන්න මේ සත්ත්ව-පුද්ගල ආත්ම භාවය තුළ ඉඳලා ඇති වෙන ජරා-මරණ, ශෝක-පරිදේව, දුක්-ද්‍රෝමිතස් කියන සියලු ම දුක නැති කරන්න තමයි, සංඛත පරමාර්ථ ස්වභාවය තියෙන්නේ.

ස්කන්ධ, ධාතු, ආයතන වශයෙන් විමසනකොට, නුවණින් මෙනෙහි කරලා බලනකොට, ධාතූන්ගේ හේතු බව, ප්‍රත්‍ය බව, හේතු-ප්‍රත්‍ය බව, ශූන්‍යත ස්වභාවය, ටික-ටික තේරුම් ගන්න-ගන්න, සත්ත්ව-පුද්ගල හැඟීම, නැත්නම් ප්‍රඥප්තියට තියෙන වටිනාකම ටික-ටික, ටික-ටික දිය වෙලා, සම්මත සත්‍යය තුළින් එන

දුක සහ තණ්හාව අඩු වෙලා, ස්කන්ධයන්ගේ යථාභූත ස්වභාවයට මනස පත්වෙනවා.

ස්කන්ධයන්ගේ, ඒ කියන්නේ සංඛත පරමාර්ථය, නැත්නම් සංඛත ධාතු, කියන තැනට හිත තබලා, සංඛත පරමාර්ථය ස්වභාවයට හිත තබලා, ලෝකයෙන් නිදහස් වෙන්න තියෙන්නේ.

අපි කියමු, රහතන් වහන්සේ කියලා කියන්නේ, සියලු ම ප්‍රඥප්තීන්ගෙන් මිදුණු, ප්‍රඥප්තීන්ට අනුගතයි වගේ ලෝකය තුළ අපිට තේරෙන විදිහට ජීවත් වුණාට, ඒක ඇත්ත කරගෙන දුක් විඳින මනසක් නැහැ. ලෝකය තුළ සංඛත ස්වභාවය අවබෝධ කරගෙන, යථාභූත ස්වභාවය අවබෝධ කරගෙන, ලෝකයකින්, ලෝකය තුළ පැවැත්මකින්, දුකෙන් නිදහස් වුණ තැනට තමයි, රහතන් වහන්සේ කියලා කියන්නේ.

ඊට පස්සේ, රහත් වුණත්, කෙලෙස් නැති වුණත්, කෙලෙස් නිසා එන දුක නැති වුණත්, කය කෙළවරකොට ඇති, දිවි කෙළවරකොට ඇති දුක් විඳින්න වෙනවානේ. සීත දැනෙනවා, උෂ්ණ දැනෙනවා, බඩගින්න, පිපාසය දැනෙනවා. මෙන්න මේ අසංඛත ස්වභාවයට පත්වෙන දවසට, ඒ ස්කන්ධ පරිහරණය නිසා එන දුක ද නැති වෙනවා.

අසංඛත ධාතුව කියනකොට, අපිට නුවණ තියෙන්න ඕනෑ, ස්කන්ධ පරිහරණයේ දුක ද නිවෙන්නේ, මෙබඳු ස්වභාවයෙන් කියන එකට. එතකොට, සංඛත පරමාර්ථයේ ස්වභාවය, නැත්නම්

සංඛත ධාතුව ගැන ඉගෙන ගන්න ගියහම, සංඛත පරමාර්ථ ස්වභාවයයි ඉගෙන ගන්නේ. සංඛත පරමාර්ථ ස්වභාවය අපි ඉගෙන ගන්නේ ඇයි, කියන නුවණක් අපිට ආවොත්, මොකක් සඳහා ද එන්නේ? ලෝකයෙන්, සත්ත්ව-පුද්ගල භාවය නිසා එන දුකෙන්, නිදහස් වෙන්න තියෙන්නේ, අපිට කොතැනට හිත තියලා ද? සංඛත පරමාර්ථයට හිත තියලා.

දැන් බලන්න, අපේ ජීවිතයට කෙලෙස් නිසා එන දුක සහ ස්කන්ධ පරිහරණය කිරීම නිසා එන දුක කියලා දෙයාකාර දුකක් පවතිනවා. ඒ දෙයාකාර දුක නිරුද්ධ කරන්න දෙයාකාර ධාතුවක්, නිරෝධ ධාතුවක්, බුදුරජාණන් වහන්සේ පනවලා තියෙනවා. සෝපාධිසේස නිබ්බාන, අනුපාධිසේස නිබ්බාන කියලා.

සෝපාධිසේස නිබ්බාන කියන ධර්මතාවය සාක්ෂාත් කර ගන්න තියෙන තැන තමයි සංඛත පරමාර්ථය අවබෝධ වීමෙන්, සාක්ෂාත් වීමෙන්. අනුපාධිසේස පරිනිබ්බානයට පත්වෙන්න, සාක්ෂාත් කර ගන්න තියෙන තැන තමයි, මොකක් ද ? අසංඛත ධාතුව සාක්ෂාත් කිරීමෙන්.

එතකොට, යම් කිසි කෙනෙක්, මේ ධාතු දෙක ඇති සැටිය දකිනවා කියනකොට, අසංඛත ධාතුව කියන්නේ සකස් නොවුණ ස්වභාවය, ඒක කුමන අර්ථය සඳහා ද? අනුපාධිසේස පරිනිබ්බානය කියන අර්ථය සාධනය සඳහායි.

සංඛන ධාතුව, සකස් වුණ ස්වභාවය. සංඛන ධාතුවේ අවබෝධය අපිට මොකක් ද ගෙනත් දෙන්නේ? සෝපාධිසේස නිබ්බාන. උපධි ශේෂයක්, ස්කන්ධ ඉතිරිව තියෙද්දී, දුකේ නිවීම ලබාදෙනවා. අපි මේ ධාතු දෙකක්, සංඛන ධාතුව මේ, අසංඛන ධාතුව මේ, සංඛන ධාතුව සහ අසංඛන ධාතුවේ අවබෝධයෙන්, අපේ ජීවිත වල මේ-මේ දුක් මට්ටම් ගෙවෙනවා නේද කියන දැනුම අපිට තියෙන්න ඕනෑ. මව මැර්ලා, පියා මැර්ලා, දුව-පුතා මැර්ලා, ලෙඩ වෙලා, එනකොට, තමන් ලෙඩ වෙලා, මහලු වෙලා, මරණයට පත් වෙලා, ප්‍රිය විප්පයෝගය, අප්‍රිය සම්ප්‍රයෝග කියලා යම්තාක් මේ දුකක් තියෙනවා ද, මේ සියලු දුකේම නිස්සරණය, මේ සියලු දුක නැති වීම, නැති කරන්න තියන තැන මොකක් ද? සංඛන පරමාර්ථ ධර්මයන්ගේ අවබෝධයට හිත තියලා.

ඒ කිව්වේ අපි මාතෘකා කළ සංඛන ධාතු කියන තැන පිරිසිඳු දැකලා, ස්කන්ධ පරිහරණයේ දුක නැති වෙනවා, අසංඛන පරමාර්ථයේ අවබෝධයෙන්, අසංඛන පරමාර්ථය සාක්ෂාත් වන දවසට. ඒ සඳහායි, මේ බහුධාතුක සූත්‍රයේ, “ආනන්ද මේ ධාතු දෙකයි, සංඛන ධාතු සහ අසංඛන ධාතු” කියලා මතක් කළේ.

දැන් ඔතැනදී, තේරුම් ගන්න හොඳ ක්‍රමයක් අපට එනවා. දැන් අපි දැක්කා, මේ ධාතු දෙක තියෙන්නේ, දෙයාකාර දුකේ නිස්සරණයක් සඳහායි කියලා මතක් කළානේ. ඒ කියන්නේ, අද දවසේදී අපේ පැවැත්මට කියන්නේ ලෝකය කියලා. සියලු ජරා-මරණ, ශෝක-පරිදේව, දුක්-දොම්නස් වලින් යුක්ත වෙලා,

ලෝකයේ සියලු බැඳීම් වලින් බැඳීලා තියෙන පැවැත්මක් අපේ ජීවිතය. එතකොට, මේ ලෝකයෙන් මිදිලා ලෝකෝත්තර වෙන්න යන ගමනේදී, ලෝකයෙන් එතෙර වෙන්න යන ගමනේදී, මුලින් ම අපිට යන්න වෙන්නේ කොතැනට ද? ලෝකයේ කෙළවරට. ලෝකයේ කෙළවර කියලා කිව්වේ, සංඛත ධාතු කියන තැන අවබෝධයට, යථාර්ථයට. මෙන්න මේ සංඛත ධාතුව ගැන තියෙන අවබෝධය තමයි, අපේ මේ ලෝකය තුළ තියෙන සියලු ම දුකෙන් නිදහස් කරලා, නැවත මෙබඳු ලෝකයක් හදන්න තියෙන සමුදයෙන් ද, තණ්හාවෙන් ද, අපිව නිදහස් කරලා දෙන්නේ.

දැන් දුක පිරිසිඳ දක්නකොට සමුදය දුරුවෙනවා, නිරෝධය සාක්ෂාත් වෙනවා, කියන පරිසායක් තියෙනවා. මෙතැනදී, මම එක කොටසක් ඔය පින්වතුන්ට පැහැදිලි කරලා දෙනවා. මෙන්න මේ ඊක හොඳට හිතින් ධාරණය කර ගන්න. හිතෙන් ධාරණය කරගෙන නිතරම ඊට අනුව හිතන්න, හිත මෙහෙයවන්න, උත්සාහවත් වෙන්න. කිසිදු වෙහෙසක් නැතිව, ඔය පින්වතුන්ට මේ ලෝකයේ තියෙන සියලු බැඳීම් අඩු කරගෙන, නැති වෙලා, දුකත් නිරුද්ධ වෙලා, මේ ලෝකයේ කෙළවරට යන්න පුළුවන්කම ලැබෙනවා.

ඒකට මොකක් ද කරන්න ඕනෑ අපි? ඒ තමයි මුලින්ම, සංඛත පරමාර්ථ ස්වභාවය ඉගෙන ගන්න ඕනෑ. දැන් මම මුලින්ම, සංඛත ධාතුව කියන තැනින් මතක් කරලා ධාතු කියලා කියන ස්වභාවය, සංඛත කියන ස්වභාවය ගැන මතක් කළා.

හේතුන්ගෙන් සහ ප්‍රත්‍යන්ගෙන්, හේතු-ප්‍රත්‍යන්ගෙන් හැදුනු කිව්වහම, සත්ත්ව-පුද්ගල නොවන පැවැත්මක් ගැන. මෙන්න මේ ස්වභාවය ඉගෙන ගත්තහම, දැනගත්තහම, අපිට ලෝකයෙන් මිඳෙන් ඒකාන්තයෙන්ම පුළුවන්. මොකද, ඒ දැනුම, ඒ අවබෝධය හරහායි, සම්පූර්ණ අවිද්‍යාව දුරුවෙන්නේ. එතැනදී, අපි සංඛ්‍යා පරමාර්ථ ධර්මයන් කෙටි කරලා, කැටි කරලා මම කියලා දෙන්නම්.

ඒ හරහා දැන් කියලා දෙන්න යන්නේ, ඔය පින්වතුන්ට, මේ භාවනා කරන ආකාරය. මේ හේතුන්ගෙන්, ප්‍රත්‍යන්ගෙන් හටගත්ත පැවැත්ම තුළ, රූප කියලා යම්තාක් දෙයක් තියෙනවා නම්, ඒ හැම රූපයක්ම තියෙන්නේ පඨවි, ආපෝ, තේජෝ, වායෝ කියන සතර මහා ධාතු සහ උපාදාය රූපයි කියන ටිකකින්. යම්තාක් කුසල වේවා, අකුසල වේවා, කර්ම තියෙනවා නම්, විපාක තියෙනවා නම්, ක්‍රියා කියලා යමක් තියෙනවා නම්, ඒ හැම සිත් වලම තියෙන වේදනා, සංඥා, චේතනා කියන ටිකට කියනවා චෛතසික කියලා. කුසල් කියලා හෝ අකුසල් කියලා හෝ විපාක කියලා හෝ යම් සිත් තියෙනවා නම්, ඒවා ඔක්කොටම කියනවා චිත්ත කියලා. චිත්ත, චෛතසික, රූප කියන තැනක තියෙන්නේ ධර්මනා ටිකක්. මෙන්න මේ ධර්මනා ටික තමයි කෙටි කරලා, කැටි කරලා, අපි නාම රූප කියලා ඉගෙන ගත්තෙන්, ඉගෙන ගන්නෙන්.

මම මේවා ඔක්කොම කෙටියෙන් කියන්නේ, මෙහෙම උගන්නන එකෙන්, මේ රූප සතර මහා ධාතූයි, විදින, හඳුනන,

කල්පනා කරන දේ සිතිවිලියි, හිතන, දැනගන්නකම සිතයි කියලා; මෙහෙම වෙන්න කර-කර, වෙන්න කර-කර පෙන්වන්නේ, මේ තුළ පුද්ගලයෙක්වත්, සත්ත්වයෙක්වත්, සත්ත්ව-පුද්ගල ආත්මය භාවයක්වත් නැති, හේතූන්ගෙන්, ප්‍රත්‍යන්ගෙන් හටගන්නා ධර්මතාවයක් ය, කියන කාරණාව කියලා දෙන්නයි. මේ කියලා දෙන එකෙන් ලොකු අදහසක් දෙන්නයි මේ යන්නේ. ඒ ටික ඉගෙන ගැනීමෙන් ආශ්‍රවක්ෂය වෙන්නේ නැහැ. මේ ටික ඉගෙන ගැනීම උදව් කරගෙනයි, ආශ්‍රවක්ෂය වෙන්නේ.

ඒකෙන් මතක් කළේ, මෙන්න මේ සංඛත ස්වභාවය, සංඛත ධාතුව, ඉගෙන ගන්න කෙනාට, කෙටි කරලා, කැටි කරලා නුවණක් එනවා; ඇහැට යම් රූපයක් පෙනෙනවා නම්, පෙනෙන තැනක, පෙනෙනවා කියන සිද්ධිය නිර්මාණය වෙලා තියෙන්නේ, මෙන්න මේ වගේ ධර්මතා ටිකකින්, කියන උත්තරය. කණාට ශබ්දයක් ඇහෙනවා කියනකොට, ශබ්දයක් ඇහෙන තැනක, ශබ්දය කියන්නේ මොකක් ද?, කණ කියන්නේ මොකක් ද?, ඒ දෙන්නා නිසා හටගන්න හිත කියන්නේ මොකක් ද?, ඒ සිතේ හටගන්න ධර්මතා කියන්නේ මොකක් ද?, කියන උත්තරය ලබාදෙන්නයි.

මේ ලබාදීමෙන් බලාපොරොත්තු වෙන්නේ එක දෙයක්. මොකක් ද? බාහිර ආයතන හය ම සත්ත්ව-පුද්ගල ආත්ම භාවයෙන් තොරයි, ශූන්‍යයි. හැබැයි ඒ ආයතන හය තුළ සත්ත්වයෙක්-පුද්ගලයෙක්, ආත්මයක් තියෙනවා කියන දැනුමක් අපට ඇති වෙලා තියෙනවා කියන උත්තරයක් දෙන්නයි.

ඒක පැහැදිලි නැත්නම්, ගැඹුරු නම්, මම තේරෙන විදිහකට තවත් පැත්තකින් කියලා දෙන්නම්. මේ හැම කතාවකින්ම කෙටි කරලා, කැටි කරලා ගත්තොත්, ධාතුන්ගේ ස්වභාවයේ ඉඳලා, පරමාර්ථමය ස්වභාවයන්ගේ ඉඳලා, මෙව්වර විස්තර කරලා-කරලා තර්කාගතයන් වහන්සේ සිතන බව වශයෙන්, ධාතු වශයෙන්, ආයතන වශයෙන්, පටිච්ච සමුප්පාද වශයෙන් පැහැදිලි කරලා-කරලා පෙන්වන්නේ, සියල්ලම සම්පිණ්ඩනය කරලා ගත්තහම එක අර්ථයක් කියන්නයි.

අපිට, ඇහැට පෙනෙන තැනක තියෙන්නේ, ඇස් ඉදිරිපිටට එන්නේ, හැම වේලාවේම සත්ත්ව-පුද්ගල ආත්ම වශයෙන් ගත නොහැකි, අනාත්ම වූ රූප මාත්‍රයක්, ශබ්ද මාත්‍රයක්, ගන්ධ මාත්‍රයක්, කියන ටික පෙන්වන්නයි.

ඒක පෙන්වන්නේ ඇයි? අපිට පෙනෙන්නේ, අපිට තේරෙන්නේ, ඇහැට පෙනෙන පැත්තේ සත්ත්වයෝ ඉන්නවා, පුද්ගලයෝ ඉන්නවා කියලනේ. හඬක් ඇහෙනකොට, සත්ත්වයන්ගේ හඬවල්, පුද්ගලයන්ගේ හඬවල් නේ අපිට ඇහෙන්නේ. මේ තර්කාගතයන් වහන්සේ, බාහිරයේ ඉඳලා පෙනෙන, ඇහෙන, පැත්තේ තියෙන, පෙනෙනවා, ඇහෙනවා, කියන දේවල් නිර්මාණය වෙන්නේ කොහොම ද, නිර්මාණය වෙලා තියෙන තැනක අඩංගු ධර්මතා මොනවා ද, කියන එක පෙන්වන්නයි, **චිත්ත, වෛතසික, රූප** කියලා පෙන්නුවේ.

එහෙම පෙන්න-පෙන්න, පෙන්න-පෙන්න ආවේ, මේ පැත්තේ තියෙන්නේ ශූන්‍යතාවයක් කියන එක පෙන්වන්න. ඒ පැත්තේ ශූන්‍යතාවයක් තියෙන තැනක, ඒ ශූන්‍යත ස්කන්ධ රික, සත්ත්වයෙක්-පුද්ගලයෙක් කියන හැඟීමක්, තමන්ට ඇති වෙලා තියෙනවා, කියන කාරණාව පෙන්වන්නයි.

මම තවත් පැත්තකින් ගත්තොත්, රූපවාහිනියේ රූපයක් පෙනෙන්නේ. බුදුරජාණන් වහන්සේ මුලින් හොඳට පෙන්වනවා, රූපය පැත්තෙන්. පෙන්වනවා, ඇස් ඉදිරිපිටට එන්නේ මහා භූතයන්ගේ රූපයක් වූ වර්ණ සටහනක්. සත්ත්ව-පුද්ගල නොවන රූපයකුයි, ඇස් ඉදිරිපිටට එන්නේ. එබඳු රූපයක් එනකොට, ඒ රූපයට අපි හිතනවා කොහොම ද? සත්ත්වයෙක් කියලා. අපි හිතනවා. සත්ත්වයෙක් කියලා. හිතලා, සත්ත්වයෙක් කියලා දැනගන්නවා. සිතේ ක්‍රියාකාරීත්වයන් දෙකයි. සිත කියලා කියන්නේ

“විනේශනී විජානෙනතී ති චිත්තං”

සිතන්නේත්, දැනගන්නේත්, සිතයි.

දැන් ඉදිරියෙන් තියෙනවා රූපයක්. හැබැයි, මේ රූපය හැදිලා තිබෙන්නේ කන-බොන ආභාරපාන කියන ටිකෙන්, කෙස්, ලොම්, හිය, දත්, සම්, මස් කියන කොටස් ටිකකින්, පඬුවි, ආපෝ, තේපෝ, වායෝ කියන සතර මහා ධාතුන්ගෙන් ආපු හැඬුනලයක්. ඒ රූපයට මම හිතුවොත් උපාසක අම්මා කෙනෙක් කියලා, හිතපුවහම දැනගන්නවා උපාසක අම්මා කෙනෙක් කියලා.

රූපවාහිනියේ තියෙන රූපය, ඒ රූපය කෙනෙක් කියලා, මට දැනුමක් ඇති වෙලා තියෙනවා. හොඳට බලන්න, තථාගතයන් වහන්සේ මේ පැහැදිලි කරන්නේ ඒක. රූපය කෙනෙක්, කෙනෙක් ඉන්න හින්දා, මට කෙනෙක් කියන දැනුමක් ඇති වෙලා තියෙනවා, කියලයි ලෝකයා හිතන්නේ.

නමුත් බුදුරජාණන් වහන්සේ පැහැදිලි කරන්නේ, එහෙම තැනකින් නෙමෙයි, රූපය අනාත්මයි. අනාත්ම රූපයට, තමන් කෙනෙක් කියලා හිතලා; ඒ කියන්නේ, ඒ රූපය කෙනෙක් හැටියට තමන්ම හිතලා, ඒ රූපය කෙනෙක් කියලා තමන් දැනගන්නවා. දැන් මට රූපය කෙනෙක් කියලා පෙනෙනවා, මට රූපය කෙනෙක් කියලා දැනෙනවා. මට රූපය කෙනෙක් කියලා දැනෙන්නේ, රූපය කෙනෙක් හින්දා නෙමෙයි, රූපය කෙනෙක් කියලා දැනගන්න විදිහට තමන් හිතපු හින්දයි, කියන කාරණාව පෙන්වන්නයි.

මේ සංඛත ධාතුව බලන්න කියන එකෙන් පෙන්වන්නේ, සංඛත ධාතුව පිරිසිදු දකින්න ගියහම, පෙනෙන පැත්තේ තියෙන්නේ **චිත්ත**, **වෛතසික**, **රූප** කියන ධර්මනා ටිකක්. **සිත** කියලා කියන්නේ හිතන්න පුළුවන්, දැනගන්න පුළුවන් ලක්ෂණය. **වෛතසික** කියන්නේ අරමුණක් විදින, හඳුනන, හිතන ලක්ෂණය. **රූප** කියන්නේ මහා භූත හෝ උපාදාය රූප. ඔන්න ඔය ටික තමයි, පෙනෙනවා කියන සිද්ධිය තුළ තියෙන්නේ.

දැන් රූපවාහිනියේ යමක් පෙනෙනවා, කියනකොට තියෙන්නේ අනාත්ම ධර්මනා ටිකක්. පෙනෙන දේට, පුද්ගලයෙක්-

සත්ත්වයෙක් කියලා අපිට හිතන්න පුළුවන්, අපට දැනගන්න පුළුවන්. එතකොට, බුදුරජාණන් වහන්සේ පැහැදිලි කරනවා, එක දෙයක්, මොකක් ද? ලෝකය කියන එක තියෙන්නේ තමන්ගේ පැත්තෙයි, මේ දුක හැදුනු ලෝකය, නැත්නම් ප්‍රඥප්තිය, සම්මත සත්‍යය, පංච උපාදානස්කන්ධ ලෝකය, කියන එක තියෙන්නේ, තමන්ගේ පැත්තෙයි කියන එක කියන්නයි. ඒ කියන්නේ, සත්ත්වයෝ-පුද්ගලයෝ ඉන්නවා කියලා කෙනා-කෙනාට හිතෙනවා නේද? කෙනා-කෙනාට තේරෙනවනේ? තථාගතයන් වහන්සේ දේශනා කරන්නේ මෙවිචරයි. ඔබට පෙනෙනවා, ඔබට තේරෙනවා, ඉස්සරහ කෙනෙක් ඉන්නවා කියලා. ඉස්සරහ කෙනෙක් ඉන්නවා කියලා තේරෙන්නේ, ඉස්සරහ කෙනෙක් ඉන්න හින්දයි කියලයි අපි හිතන්නේ.

නමුත් බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරන්නේ,

නැහැ, ඉස්සරහ කෙනෙක් ඉන්න නිසා නෙවෙයි, ඇස් ඉදිරිපිටට හම්බවෙන්නේ මෙන්න මේ වගේ අනාත්ම ධර්මතාවයක්. ඒ අනාත්ම ධර්මතාවය අරභයා, කෙනෙක් ඉන්නවා, පුද්ගලයෙක් ඉන්නවා, කියලා තමන් ම හිතපු හින්දයි, හිතෙන හින්දයි, තමන්ට කෙනෙක් ඉන්නවා වගේ පෙනෙන්නේ.

අපි කියමු, දැන් මේ පෙනෙන වස්තුව, මේ ඉලක්කවිටුව, ගොඩාක් වටිනවා කියලා මම හිතුවොත්, මේක වටිනා දෙයක් හැටියට මම දැනගන්නවා. දැන් මේ තියෙන වස්තුව මට වටිනවා

වගේ පෙනෙනවා. එතකොට, මේ වස්තුව වටිනවා කියලා මට පෙනෙනව ද? ඔව්. වස්තුව වටිනවයි කියන එකයි, වස්තුව වටිනවා කියලා මට පෙනෙනවා කියන එකයි දෙකක්. මේ වස්තුව වටිනවා කියලා කියන්නේ මම. මම එහෙම කියන්නේ ඇයි? මට වටිනවා කියලා පෙනෙන හින්දා.

මේ ඉස්සරහ ඉන්නේ, සත්ත්වයෝ-පුද්ගලයෝ කියලා කියන්නේ කවුද? මම. ඇයි මම කියන්නේ සත්ත්වයෝ-පුද්ගලයෝ ඉන්නවා කියලා? මට පෙනෙන හින්දා. එතකොට, මට සත්ත්වයෝ-පුද්ගලයෝ ඉන්නවා, කියන එක පෙනෙනකම, මම තුළ හැදුන හැටි තමයි බුදුරජාණන් වහන්සේ ලෝකය හැදුණු හැටි කියලා කියන්නේ. ඒක පැහැදිලි කරලා දෙන්නයි මේ සංඛ්‍යා පරමාර්ථය පෙන්වන්නේ.

ඒ කියන්නේ, සංඛ්‍යා ස්වභාවය කියන්නේ, හේතූන්ගෙන්, ප්‍රත්‍යන්ගෙන්, හේතු-ප්‍රත්‍යන්ගෙන් හටගන්නා කියනකොට, දිගින්-දිගට ම ආපු, දිගින්-දිගට ම යන, ආත්මයක් තියෙනවා නොවෙයි, ඒ දේ නොවන දේවල් රාශියක් එකතු වෙලා හැදුන පැවැත්මක්. දැන් අපි, පුද්ගලයෙක්-සත්ත්වයෙක් හෝ මනුෂ්‍යයෙක් කියලා කියනකොට, මනුෂ්‍ය නොවන කොටස් රාශියක් එකතු වෙලා හැදුන රූපයක්. කෙස්, ලොම්, නිය, දන්, සම්, මස්, නහර කියන මේ වගේ කොටස්-කොටස් රාශියක් එකතු වෙලා හැදුන රූපයක් තමයි මොකක් ද? කය. එබඳු කය අරහයා සත්ත්වයෙක්-පුද්ගලයෙක් ඉන්නවා කියන දැනුමක් මට ඇති වෙලා තියෙනවා.

එතකොට, මම කතා කරන්නේ, හිතන්නේ, කියන්නේ, කරන්නේ, මගේ දැනුමෙන්. කෙනෙක් ඉන්නවා කියලා මට හිතෙන හින්දා, මට පෙනෙන හින්දා, මම කෙනෙක් ඉන්නවා කියලා හිතනවා, කෙනෙක් ඉන්නවා කියලා කියනවා, ඉන්නවා කියලා කටයුතු කරනවා.

ලෝකය කියන එක, කෙනා-කෙනා තුළ උපදින ධර්මතාවයක්. ඒකට කියන්නේ පංච උපාදානස්කන්ධ ලෝකය කියලා. එතකොට, මෙන්න මේ ලෝකය ඇත්ත වුණා කියලා කියන්නේ; ඉදිරියෙන් කෙනෙක් ඉන්න නිසයි, මට කෙනෙක් ඉන්නවා කියලා පෙනෙන්නේ කියන තැනක, නොදැනුවත් කමින් පීචත් වෙන එකට තමයි, අවිද්‍යාව කියලා කියන්නේ. එයා හිතන්නේ, මට කෙනෙක් ඉන්නවා කියලා පෙනෙන්නේ, කෙනෙක් ඉන්න හින්දාමයි. මොකුත් විස්තර දන්නේ නැහැ. හැදුනේ මෙහෙම, මට පෙනෙනකම හැදුනේ කොහොම ද, හැදෙන්න හේතු වන තැනක තිබුණු ධර්මතා මොනව ද, කිසිම දෙයක් දන්නේ නැහැ. අවිද්‍යාව කියලා කියන්නේ කෙනෙක් මට පෙනෙනවා, මට කෙනෙක්ව පෙනෙන්නේ කෙනෙක් ඉන්න හින්දයි.

මට රත්තරන් ගොඩක්, වටිනා වස්තුවක් පෙනෙනවා. මට වටිනා වස්තුවක් පෙනෙන්නේ, වටිනා වස්තුවක් තියෙන හින්දා කියලා දන්න හින්දා, ඊට එහා දැක්මක් නැති හින්දා, ඇත්තම කරගෙන. කවදාවත් තමන්ගේ මහසින් හදාගන්න වැරද්දක්, අඩුපාඩුවක් පෙනෙන්නේ නැහැ. ඇත්තටම ඉන්න, තියෙන දේවල්

විතරයි එයාට හම්බවෙන්නේ. ඒවා එක්ක ඇලෙමින්, බැඳෙමින්, ගැටෙමින් ඉන්න එක, ජීවත් වෙන එක නමයි, ලෝකය කියලා කියන්නේ. ඕක නමයි අවිද්‍යාව.

විද්‍යාව කියලා කියන්නේ, ලෝකය ඇති වුණ හැටි දන්නවා. මොකක් ද ලෝකය ඇති වුණ හැටි? එයා දන්නවා, ඇස් ඉදිරිපිටට රූපයක් එනවා නම්, එන රූපයක යථාර්ථය. අපි නිකමට කිව්වොත්, පුද්ගලයෙක් පෙනෙනවා කියන තැනක නම්, රූපයක් තිබුණොත්, කන-බොන බත්, පාන්, කවිපි, මුං ඇට වගේ කොටස් ටිකකින් නමයි හැදුනේ. ඒකෙ අන්තර්ගතය පඨවි, ආපෝ, තේජෝ, වායෝ කියන සතර මහා ධාතූයි. භෞතික සැකැස්ම කෙස්, ලොම්, නිය, දත්, සම්, මස්, නහර කියන කුණාප කොටස් ටිකක්. එළැඹීම වර්ණ සටහනක්. මෙන්න මේ වගේ ටිකක් නමයි, රූපයක් කියන තැනක තියෙන්නේ.

එබඳු දේ අරහයා, රූපය අරහයා, සත්ත්වයෙක්-පුද්ගලයෙක් හැටියට නැත්නම් කෙනෙක්, ආත්මයක් කියන හැඟීම ඇති වෙන විදිහට හිතුවහම, ඒ විදිහට දැනගන්නවා. එතකොට, මේ ඉදිරියෙන් තියෙන වස්තුව කෙනෙක්-පුද්ගලයෙක් කියලා මට දැනුමක් ඇති වෙලා නේද කියලා දන්නවා. මට දැනුමක් ඇති වෙලා තියෙන්නේ, එහෙම දැනුමක් ඇති වෙන විදිහට, මම හිත හසුරුවපු නිසා මිසක, එහෙම කෙනෙක් ඉන්න හින්දා නෙමෙයි නේද, කියලත් දන්නවා. එපමණකින් ම, අවිද්‍යාවේ ගැඹුර අඩු වෙලා.

එයා දන්නවා, කවද හරි දවසක, මේ ලෝකයෙන් නිදහස් වෙන්න පුළුවන්. මේ දුක් විඳින ගැටේ ගහගෙන තියෙන්නේ තමන්මයි කියලා දන්නවා. මේ රූපය වෙනස් වෙනකොට, අනේ! අනවල් කෙනා ලෙඩ වුණා නේද, මැරුණා නේද කියලා මට දුක එන්නේ, නාම මම ඒ රූපය කෙනෙක් හැටියට දකිනකම හින්දයි, කියන නුවණ එයාට තියෙනවා. එතකොට, එහෙනම් මේ දුකට හේතුව, ඒ රූපය විපරිණාම වුණ එක නෙමෙයි, ඒ රූපය වටිනාකමට පෙනෙන මගේ මනස කියලා උන්නරයක් එනවා.

කෙනෙක් හිතාගෙන ඉන්නවා, මේ වස්තුව ම වටිනවා කියලා. ඒ වස්තුව වටිනවා කියලා දැනෙනකම, මං තුළ ඇති වෙලා කියලා දැක්කොත්, මේ වස්තුව නැති වුණ දවසට, දුක ආවේ මොකක් හින්දා කියලා ද පෙනෙන්නේ?

දැන් කරුණු දෙකක් තියෙනවා. එක්කෙනෙක් ඉන්නවා, මේ වස්තුව ම වටිනවා, ඒකෙ වටිනාකමත් මට දැනෙනවා, මට වටිනාකම දැනෙන්නේ, මේ වස්තුව වටිනා නිසාමයි කියලා හිතාගෙන ඉන්නවා. ඒ වගේ වේලාවකදී, මේ වස්තුව නැති වුණොත් මොකද වෙන්නේ? වටිනා වස්තුව නැති වුණ නිසා දුක එනවා. එයාට වෙන බේරෙන්න ක්‍රමයක් නැහැ.

ඊළඟ කෙනා දන්නවා මොකක් ද? මේ වස්තුව වටිනවා කියලා මට පෙනෙනවා, මට දැනුමක් ඇති වෙලා තියෙනවා. එතකොට, වස්තුව නැති වෙනකොට, වටිනා දේ නැති වුණ දුකත් මට දැනෙනවා. එතකොට, දුකට හේතුව හැටියට පෙනෙන්නේ,

දකින්නේ මොකක් ද එයාට? මේ වස්තුව වටිනවා කියලා පෙනෙනකම මගෙයි. යම් වේලාවක, මේ වස්තුව වටිනාකමට පෙනෙනකම මම අතින් ගෙවුණොත්, දැන් රුපියල් පන්දාහක් කියන කඩදාසිය වටිනවා කියලා, මට දැනෙන හින්දුනේ, මම තණ්හා කරන්නේ.

දැන් අපි හිතුවොත්, මේ කඩදාසිය ම වටිනවා කියලා, කෙනෙක් හිතාගෙන ඉන්නවා නම්, මේ කඩදාසිය ම වටිනවා කියලා හිතාගෙන ඉන්නකොට මොකද කරන්නේ? කඩදාසිය ආරක්ෂා කරනවා. වටිනා දේ නැති වීමෙන්, නැති වුණොත් දුක එනවනේ. වටිනා දේ නැති වීමෙන් එන දුක වළක්වා ගන්න එයාට තියෙන එක ම ක්‍රමය මොකක් ද? වටිනා දේ ආරක්ෂා කරන එක. ඒ කඩදාසිය ආරක්ෂා කරන එක.

දෙවැනි කෙනා, මේ කඩදාසිය වටිනවා කියලා දැනුමක් මට ඇති වෙලා. එතකොට කඩදාසිය වටිනවා කියන දැනුමක් තියෙනවා. හැබැයි තාම කඩදාසියෙන් වටින්නේ, ඒ නිසා කඩදාසියත් රකිනවා මේ කාලේදී. එයා නොරකිනවත් නොවෙයි. දැනුමකුත් තියෙනවා. හැබැයි එයා දන්නවා, මේ දුක අයින් කර ගන්න ක්‍රම දෙකක් තියෙනවා. කඩදාසිය, වටිනවා කියන කඩදාසිය, ටිකක් කල් තියාගෙන, රැකගෙන ඉඳලත් දුක නැතිව ඉන්න පුළුවන්. හැබැයි කඩදාසිය තියෙද්දී, මේක වටිනවා කියලා දැනෙනකම ගෙවා ගත්තොත්, සදහට ම දුකෙන් නිදහස් වෙන්න

පුළුවන් කියලා ක්‍රම දෙකක් හම්බවෙනවා එයාට. මම කියන එක තේරෙනවා ද දන්නේ නැහැ.

එතකොට, මට පෙන්නන්න ඕනෑකම තිබුනේ මෙච්චරයි. මේ සංඛත ධාතු, අසංඛත ධාතු කියන එකෙන් සංඛත ධාතුව කියන තැන අවබෝධ වුණහම, අවබෝධ කර ගන්නහම, අපිට දැනෙන එක දැනුමක් එනවා. ඒ තමයි මොකක් ද? ඛාහිර සන්නිවයෝ ඉන්නවා, පුද්ගලයෝ ඉන්නවා, වටිනා දේවල් තියෙනවා කියලා, අපිට දැනුමක් ඇවිල්ලා කියන නුවණක් එනවා. සංඛත ධාතුව අවබෝධ නැත්නම්, සංඛත ධාතුව කියන එක මොකක් ද කියලා දකින්නේ නැතිකොට වෙන්නේ, ඛාහිර සන්නිවයෝ ඉන්නවා, පුද්ගලයෝ ඉන්නවා, වටිනා දේවල් තියෙනවා කියන දැනුමයි, එයාට තියෙන්නේ. තියෙන දේවල් වලට මමත් බැඳිලා ඉන්නවා, ඉන්න අය එක්ක මමත් යාළු වෙලා ඉන්නවා, වගේ තැනකින් තමයි එයාට තේරෙන්නේ. ඒකට තමයි ලෝකය කියලා කියන්නේ.

නමුත් සංඛත ධාතුව කියන එක තේරුම් ගන්න, තේරුම් ගන්න, එයාට සංඛත ස්වභාවයේ ඇති ශූන්‍යත ස්වභාවය, ශූන්‍යත ලක්ෂණය, ඒ වගේම අප්පණ්ණිත ලක්ෂණය; අප්පණ්ණිත කියලා කියන්නේ, ප්‍රාර්ථනා වශයෙන් ගතයුතු, අප්පණ්ණිත, ප්‍රාර්ථනා වශයෙන් ගතහැකි කිසිවක් නැහැ, කියන ලක්ෂණය, ස්වභාවය, තේරෙනවා. ඒක තේරෙන්නේ මොන කෙනාට ද? සංඛත ස්වභාවය ටික-ටික, ටික-ටික හරි අවබෝධ වෙන කෙනාට.

ඔන්න ඔය අවබෝධය ලබා දෙන්නයි තර්කානන්දන් වහන්සේ මෙන් මේ ධාතුන්ගේ කුසලතාවයක්, ධාතුවේ දක්ෂතාවයක්, ඇති කර ගන්න කියලා පැහැදිලි කරන්නේ. සංඛත ධාතුව කියන එක පැහැදිලි කරනොගන්න කෙනාට, කිසිම දවසක දුක කියන එක, පංච උපාදානස්කන්ධ දුක කියන එක, තණ්හාව නිසා උපන්න එකක්, මේ දුකට හේතුව තණ්හාව, පංච උපාදානස්කන්ධ දුක කියන එක, ලෝකය නේද කියන කාරණාව, තේරෙන්නේ නැහැ, අවබෝධ කර ගන්න හම්බවෙන්නේ නැහැ. ඒකට හේතුව, එයා ලෝකය දකින්නේ පංචායතනයෙන්. පංචායතනයෙන් කියන්නේ ඇහැට එපිටින්, කනට එපිටින්, නාසයට එපිටින්, ලෝකය කියලා යමක් තියෙන හින්දා, ලෝකය කියලා දෙයක් තියෙනවා කියන දැනුම, මට ඇවිල්ලා කියලයි හිතාගෙන ඉන්නේ.

මෙනත බොහොම සියුම් සිද්ධියක්, මම මේ කතාකරන සිද්ධිය. ඒ කියන්නේ මොන ම විදිහකටවත්, මේ අවබෝධයෙන් තොරව, ජීවිතයක දුක අයිත් කර ගන්න වෙන ක්‍රමයක් නැහැ. ඒ කියන්නේ, රූපවාහිනියේ තියෙන රූපය කෙනෙක්මයි, කෙනෙක් ඉන්න හින්දා කෙනෙක් පෙනෙනවා කියන තැනක, කෙනෙක් ඉන්නවා කියන එකයි; ඒ රූපය කෙනෙක් නෙමෙයි, හැබැයි ඒ රූපය කෙනෙක් කියලා මට පෙනෙනවා කියන තැනකයි, කියලා දෙකක් තියෙනවා. දැන් නිරිසන්ගත සතෙක් රූපවාහිනිය දිහා බැලුවොත් මොකක් වෙයිද? කෙනෙක් ඉන්න හින්දා ම කෙනෙක් පෙනෙනවා, වගේ තැනකින් තමයි එයාට තේරෙන්නේ. අපි

බැලුවොත්, අපිට තේරෙන්නෙන්, ඒ රූපයේ කෙනෙක් ඉන්නවා කියලා අපිට පෙනෙනවා. හැබැයි අපි දන්නවා, නුවණින් ටිකක් ගැඹුරින් බැලුවොත්, කෙනෙක් එතැන ඉන්නවා නෙමෙයි, අපි කෙනෙක් ඉන්නවා කියලා, ඇසුරු කරලා තියෙන්නේ.

ඔන්න ඔය වගේ තමයි, දැන් ලෝකය කියලා කියන්නේ. අපිට පෙනෙනවා පුද්ගලයෙක්-සත්ත්වයෙක් ඉන්නවා කියලා. හැබැයි දුක නිවාගන්න, ලෝකෝත්තර වුණා උත්තමයෙකුට පෙනෙන්නේ අනිත් පැත්ත. මොකක් ද? ඇස් ඉදිරිපිට තියෙන රූපයත් පෙනෙනවා, ඒ රූපය අරභයා කෙනෙක්ගේ මනසේ ගොඩනැගෙන ආකල්ප-සංකල්පයත් පෙනෙනවා. එතකොට, අනාත්ම රූපයක් ඇස් ඉදිරිපිට තියෙනකොට, ආත්ම සංඥාවක් ඇති කරගෙන ඉන්නවා නේද, කියන දැක්මක් තියෙනවා.

ඒ නිසා, බුදුරජාණන් වහන්සේ හැම වේලාවේම,

**”චක්ඛුං අනත්තා, රූපා අනත්තා, සොතං අනත්තා,
සද්දා අනත්තා”**

කියලා, මේ ආයතන ටික අනාත්මයි කියලා පෙන්වනවා. ඒ අනාත්මයි කියලා පෙන්වන්න පුළුවන්කම තියෙන්නේ, ඒවා ආත්ම විදිහට දකිනකම, කෙනා-කෙනාගේ මනස පැත්තේ තියෙන නිසයි. අපි ලෝකය කියලා කියන්නේ, රූප පැත්තේ ආත්ම දේවල් තියෙන හින්දා, ආත්ම විදිහට පෙනෙනවා වගේ තැනකින්. මෙන්න මේ විදිහට, අපිට දුක එන, දුක ආපු, දුක ඇති කරවන හේතුව වූ තණ්හාව හැඳෙන, මේ පැවැත්ම තියෙන්නේ, සම්මත සත්‍යය තුළ.

මුදල් නෝට්ටුවේ උපමාවෙන් ම බලන්න. නෝට්ටුව ඉරුණොත් දුකයි. නෝට්ටුව තිබුණොත් තණ්හාවයි. තිබුණොත් තණ්හාව, නැති වුණොත් දුක. දෙපැත්තෙන් ම බේරෙන්න බැහැ. එකක් දුක වෙලා, එකක් දුකට හේතුව වෙලා.

එතකොට, ඒ සම්මත සත්‍යය නිසා එන දුකින් නිදහස් වෙන්න තියෙනවා, මොකක් ද? සංඛත පරමාර්ථ සත්‍යය. සංඛත පරමාර්ථ සත්‍යයට හිත තබන්න. සංඛත පරමාර්ථ සත්‍යය අවබෝධ කර ගන්න තමයි, සංඛත ධාතුව අවබෝධ කර ගන්නවා කියලා කිව්වේ. ඊට පස්සේ සංඛත ධාතුව අවබෝධ කරගෙන, සම්මත සත්‍යයෙන් එන දුක අයිනි කරලා, වැඩ ඉන්න ජීවිතයකට කියනවා, සෝපාධිසේස නිබ්බාන. තවත් පරියායකින් ගන්නහම රහතන් වහන්සේ. හැබැයි ඒ වුණාට කය කෙළවරකොට, දිවි කෙළවරකොට ඇති වේදනාවක් විඳින්න වෙනවා. දුක් වූ ස්කන්ධයන්ගේ ඉපදීම තම වෙනවා.

අසංඛත ධාතුව කියපු තැනට, හිත තබලා තමයි, අසංඛත පරමාර්ථය සාක්ෂාත් කර ගන්න වෙන්නේ. ඒ අසංඛත ධාතුව සාක්ෂාත් වීමෙන් තමයි, කය කෙළවරකොට, දිවි කෙළවරකොට ඇති සියලු දුකෙන් නිදහස් වෙන්නේ. අනුපාධිසේස පරිනිබ්බානය කියලත් කියනවා.

සෝපාධිසේස නිබ්බාන, අනුපාධිසේස නිබ්බාන කියන මේ දෙයාකාර නිර්වාණ ධාතුව සාක්ෂාත් කර ගන්න තියෙන

අවබෝධයේ, අවස්ථා දෙකක් හැරියට දකින්න, සංඛ්‍යා ධාතු සහ අසංඛ්‍යා ධාතු.

ඒ අවබෝධය ඇති වීමෙන්, අනුක්‍රමයෙන් අපේ ජීවිත දෙයාකාරයකින් දුකේ නිරෝධයට යනවා. ඒ තුලින් සමස්තයක් වශයෙන් පෙන්නන එක සිද්ධියක්, අන්තිමට නිර්වචනය වෙලා තිබුනේ මොකක් ද? ලෝකය කියන එක. පංච උපාදානස්කන්ධ ලෝකය කියන එක, තමන්ගේ පැත්තෙන් බලන්න, කියන එකයි පෙන්නුවේ.

මේ සියලු ම කර්ම ටිකෙන්, තර්කාගතයන් වහන්සේ අන්තිමට කෙටි කරලා, කැටි කරලා පෙන්නන එක දෙයක් තියෙනවා. මොකක් ද? ලෝකය කියන එක, බුදුරජාණන් වහන්සේ පනවන්නේ තමන්ගේ පැත්තෙන්.

“ඉමසමිං ඛ්‍යාම මතෙන කලෙඛරෙ

සඤ්ඤමහි සමනකෙ,

ලොකංච පඤ්ඤා පෙමි,

ලොක සමුදයංච පඤ්ඤා පෙමි

ලොක නිරෝධංච පඤ්ඤා පෙමි,

ලොක නිරෝධ ගාමිණී පටිපදාංච පඤ්ඤා පෙමි”

“සංඥාව සහිත, මහස සහිත බලයක් පමණ ශරීරය තුල ම මම ලෝකය ද පනවමි, ලෝක සමුදය ද පනවමි, ලෝක නිරෝධය ද පනවමි, ලෝක නිරෝධ ගාමිණී පටිපදාව ද පනවමි.”

ඇයි ඒ, බුදුරජාණන් වහන්සේ එහෙම පෙන්නුවේ? ඒ කිව්වේ කෙනා-කෙනාගේ පැත්තෙන් බලන්න කියලා. අපි හුරු වෙලා තියෙන්නේ බාහිරයේ ඉඳලා තමන්ගේ පැත්තට එන්නේ. බාහිරයේ ඉඳලා තමන්ගේ පැත්තට එනකොට, හම්බවෙන්න ඕනෑ මෙහෙම දෙයක්.

අනාත්ම වූ, ශුන්‍යතා වූ ස්කන්ධ ටිකකුත්, ඒකට කෙලෙස් ටිකක් ඇති කර ගන්න කමකුත්, ඒ නිසා තමන්ට, මේ ශුන්‍යතා ස්කන්ධ ටික නිසා කෙලෙස් සහගත අත්දැකීමක් ආපු හැටින්, තමයි දැනගන්න වෙන්නේ. ඊට පස්සේ තමන්ගෙන් ඵලියට යනකොට, තමන්ට කෙලින් ම හම්බවෙන්නේ, කෙලෙස් සහගත ලෝකයක් කියන එකයි.

තමන්ට රූපය පෙනෙනකම සහ රූපයක් තමන්ට පෙනුනකම කියන කාරණා දෙකක් තියෙනවා. අපිට කෙලින්ම බලනකොට හම්බවෙන්න තියෙන්නේ මොකක් ද? බලනකොට තවත් පැත්තකින් ගන්නොත්, ඕකට අපි මෙහෙම වචනයක් කිව්වොත්, 'බලනවා' සහ 'පෙනෙනවා' කියන සිද්ධිය; පෙනෙන්න තියෙන්නේ කොහොම ද? පෙනෙන දේ අරභයා දැනගන්නේ කොහොම ද, ඊට පස්සෙ දැනගන්න දෙයකින් බලන්නේ කොහොම ද, කියන සිද්ධිය තවත් පැත්තකින් තියෙනවා.

ඔය පින්වතුන් භාවනා කරනකොට, ඔය ඔක්කොම කෙටි කරලා, කැටි කරලා මෙන්න මෙහෙම වැඩ පිළිවෙළක් කරන්න. දැන් මේ හැම සිද්ධියකින් ම මතක් කළේ, තමන් තුළ ලෝකය

ඉපදිලා තියෙන ආකාරය පෙන්වන්නයි. ධාතුව, ශුන්‍යතාවය, නිස්සරණ ආයතන ටික පෙන්නවා. පෙන්වලා තමන් තුළ ලෝකය ඇති වුණ ආකාරය, ලෝකය කියන එක තියෙන්නේ තමන් තුළයි, කියන එක පෙන්නවා.

දැන් අපි භාවනා කරන්න හදනකොට, භාවනා කරනවා කියලා කියන්නේ, සීල, සමාධි, ප්‍රඥා. කය-චචන දෙක සංවර වෙන, සංවර කර ගන්න පුළුවන් විදිහේ පැවැත්මකට, එළඹෙන එකටයි, අපි සීලය කියලා කියන්නේ. ඒක පන්සිල් වෙන්න පුළුවන්, ආජීව අෂ්ඨමක සීලය වෙන්න පුළුවන්, උපෝසථ අෂ්ඨාංග සීලය වෙන්න පුළුවන්. කය-චචනය සංවර කර ගන්න සීලයක සමාදන් වෙලා, ඊට පස්සේ, ඒ හිතේ-හිතේ කතා කෙරෙන ගතිය, නිවරණ ධර්ම අඩු වෙන විදිහට, කතා කෙරෙන ගතිය අඩු වෙන විදිහට, හිත, චිත්ත සමථයක පිහිටුවාගන්න හැම වේලාවේම ටිකක් උත්සාහවත් වෙන්න. ඒ කියන්නේ බුදුගුණ, අසුභය, මරණය, මෛත්‍රිය කියන කමටහනක් වඩන්න.

ඒකෙදින්, තමන්ට පුළුවන් සම්බන්ධිත භාවනා, පාරිභාරීය භාවනා කියලා දෙයාකාරයකින්, ඒ කියන්නේ, එකම කමටහනක්, තමන් නිතරම ආසේවනය කරන කමටහන හැටියට පුරුදු කරන්න කෙනෙකුට පුළුවන් වුණොත්; උදාහරණයක් හැටියට ගන්නකෝ, මෛත්‍රී කමටහන කියලා. උදේ පාන්දර නැගිටිම වේලාවේ ඉඳන් ටික-ටික එයා හුරු කරනවා. ගෙදර-දොරේ වැඩ

කටයුතු කරදී, වළං-පිගන් ටික හෝදදී, මහා ගැඹුරු දෙයක් නොවෙයි. හිත ඇතුළතින් අලුතෙන් කෙලෙස් අත්දැකීම් නොයන්නත්, ඇතුළතින් කෙලෙස් අරමුණු සිහිපත් කර-කර සිතට ඉන්න බැර වෙන්නත් උපාය පිණිස “සියලු සත්ත්වයෝ නිදුක් වෙත්වා! නිරෝගී වෙත්වා! සුවපත් වෙත්වා!” ගොඩාක් නෙමෙයි, එහෙම කෙටියෙන්, එතැන-එතැන මෙහි මනසිකාරයකට හිත නම-නමා වැඩ කටයුතු කරනවා.

අමතක වෙලා යනවා, ආයෙන් මතක් කරලා ගන්නවා. ආයෙන් අමතක වෙනවා. ඔහොම අමතක වෙලා යනවා, ආපහු මතක් කරනවා කියලා, නැවත-නැවත, නැවත-නැවත උත්සාහවත් වෙව්, එකක් ම හුරුකරන්න උත්සාහවත් වෙනවා.

උදේ ඉඳන් හවස් වෙනකන් ම යද්දී, එද්දී,

**“ගතෙ, ධීතෙ, නිසිනෙ, සුතෙ, ජාගරිතෙ, භාසිතෙ,
තුණ්හිතාවෙ”**

කියන මේ හැම තැනකදී ම, අමතක වෙලා යනවා, ආයෙන් මතක් කරලා ගන්නවා. ඔහොම-ඔහොම, ඔහොම-ඔහොම හුරු කරලා, ආසේවනය කරන කමටහනක් හදාගන්නවා. ටිකක් දවස් යනකොට මේකේ හුරුව ඉබේම එයාට එනවා. ඒ තුලින් විශාල රැකවරණයක් තමන්ට හම්බවෙනවා. නිවරණ ධර්ම දුරු වෙලා, අලුතෙන් කෙලෙස් ඇතුළත ඇති වෙන එකත්, ඇතුළතින් කෙලෙස් සහගත සිතිවිලි උපදින එකත්, දෙක ම අතහැරෙනවා. මෙන්න මේ

වගේ උපායක් කරන්න. එහෙම භාවනා මනසිකාරයක ඉඳිමින් වැඩ කටයුතු කරනවා.

එක තැනක ඉඳගෙන ඉන්න පුළුවන්, ටිකක් විවේක වේලාවක් ආවහම, ඉඳගෙන ඉන්නකොට එයාට, බාහිර සන්ත්වයෝ-පුද්ගලයෝ ඉන්නවා කියලා සිහිවෙනවානේ. හිතෙනවානේ. එතකොට, ඒක විදුර්ශනා කරනවා. අපි කියමුකෝ කොහේ හරි ඉන්න දුරුවෙක් මතක් වෙනවා. තමන්ගේ දුරුවා මතක් වෙනකොට ම, දුරුවා ඉන්නවා කියලා, මට සිහිවුණා එකක් නේද වුණේ.

ඒ කියන්නේ දැන්, තමන් පෙන්වනවා, පෙන්වන්න ඕනෑ, බාහිර දුරුවෙක් ඉන්නවා කියලා, තමන්ට දැනුමක් ඇති වෙලා තියෙනවා මිසක, එහේ දුරුවෙක් ඉන්නවා නෙමෙයි, දුරුවෙක් ඉන්නවා කියලා දැනුමක් ඇති වෙලා තියෙනකම. ඒකෙදී බාහිර දුරුවාව සිහිවෙනකොටම, එහෙම කෙනෙක් ඉන්නවා කියලා, දැනුමක් තමන්ට ඇති වෙලා තියෙනවා කියන එක සිහිපත් කරනවා.

හිත පිළිගන්නේ නැහැ. හිත කියන්නේ කොහොම ද? නැහැ, දුරුවා ඉන්නවානේ කියන තැනකින්. එතකොට, ඒ අරමුණට නැඹුරු වෙනවා. නැඹුරු වෙලා, කවද හරි දවසක ඇස් ඉදිරිපිටට ආවා නම් ආවේ, බන්, පාන්, කවිපි, මුං ඇට කියන කන-බොන ආහාරයෙන් හැදුණු, කෙස්, ලොම්, නිය, දත්, සම්, මස්, නහර කියන කුණාප කොටස් ටිකකින් යුක්ත රූපයක්.

ඒ රූපයට මම, මේ මගේ දරුවා නේද කියලා හිත හැසිරෙව්වහම, මම හිතන ආකාරයත්, ඒ රූපයත් දෙක ම එකට එකතු කරලා, ඒ රූපය දරුවා කියලා දැනගන්න කමක් ඇති වුණා නේද? ඒ දැනුම නේද මම මේ සිහිකෙරුවේ දැන්. එතකොට, දැන් දරුවා ඉන්නවා කියලා තමන් සිහිකරන්නේ, තමන්ගේ හිතේම අත්දැකීම කියලත් දන්නවා. මෙහෙම සිහිකරන්න පුළුවන්, මේ අත්දැකීම හැදුනේ මෙහෙමයි කියලත් දන්නවා. ඔය ටික ඔහොම විවර කරලා පෙන්වනකොට, බාහිර ඒ රූපය, දරුවා කියලා දැනුමක්, මට ඇති වෙලා තියෙනවා නේද කියන නුවණක් එනවා.

ඒ බව පෙන්නුවේ නැත්නම්, ඔය පින්වතුන්ට හිතෙන්නේ දරුවෙක් ඉන්නවමයි කියලයි. ඒ කියන්නේ දුක කියන එක අපිට ඇත්ත ම වෙලා තියෙන්නේ. නමුත් දුක කියන එක නිරුද්ධ වෙන්න ඕනෑ. දුක කියන එක බොරුවක් කරන්න ඕනෑ. ඒකෙන් කිව්වේ දරුවා ඉන්නවා, අම්මා ඉන්නවා, කියන අදහස, තමන් ගාව තියෙන දැනුම විමසීමකට ලක් නොකළොත්, එහෙම කෙනෙක් ඉන්නවා, එහෙම දෙයක් තියෙනවාමයි කියන තැන, ඇත්ත ම වෙනවා. යම් වේලාවක, එහෙම විමසලා බලනකොට තමයි, මේ දැනුම බොරුවක් නේද කියලා හේරෙන්නේ.

දැන් මම කිව්වනේ, සම්මත සත්‍යය බොරුවක් කියලා. මේ දැනගන්න කුමය තමයි, සම්මත සත්‍යයටයි දැනගන්නේ. මේ දැනගෙන ඉන්න කුමය බොරුවක් කියලයි කිව්වේ. සම්මත සත්‍යය බොරුයි කියලා කිව්වේ, වෙන මුතුන් හින්දා නෙමෙයි, දැනගෙන

ඉන්න ආකාරය බොරැයි කියන එකයි. සම්මත සත්‍යය නිසයි දුක එන්නේ කියලා කිව්වේ, වෙන මුකුත් නින්දා නෙමෙයි, මේ දැනගෙන ඉන්න ආකාරයටයි දුක එන්නේ. මේ කඩදාසිය, වටිනා රුපියල් පන්දාහක කොළයක් කියලා තියෙන දැනුමටයි, දුක එන්නේ.

එතකොට ඒ නිසා, අපි සිල්වන් වුනේ, ටිකක් හිත සමාධි කර ගන්න. හිත සමාධි කරන්නේ, මේ පංච උපාදානස්කන්ධ ලෝකය පිරිසිදු දකින්න. පංච උපාදානස්කන්ධ ලෝකය කියලා කියන්නේ, ඔය පින්වතුන්ට අයියා, අම්මා, අක්කා, දුව, පුතා, නංගි, මල්ලි, පොඩි කාලේ ඉස්කෝලේ ගිය හැටි, ඉස්කෝලේ ගුරුවරු ගහපු හැටි, ගුටි කාපු හැටි, කියලා සිහිකරන්න පුළුවන් සිද්ධියක් තියෙන්නේ. ඔන්න ඔය සිද්ධියට තමයි, ලෝකය කියන්නේ, පංච උපාදානස්කන්ධ ලෝකය කියන්නේ. ඕකේ තමයි දුක් තියෙන්නේ, ඕකේ තමයි කෙලෙස් ටික තියෙන්නේ. ඔන්න ඔය ලෝකය පිරිසිදු දකින්න.

ඒ පිරිසිදු දකින්න ගියහම තමයි, ඔය පින්වතුන්ට බලන්න වෙන්නේ, අපිට ඇස් ඉදිරිපිටට ආපු රූපයේ ඇත්ත පෙන්වනවා. එබඳු රූපයට තමන්, පුද්ගලයෙක්-සත්ත්වයෙක් කියන විදිහට, නැත්නම් දරුවා, ළොතිවරයා, සහෝදරයා කියන විදිහට, හිත හැසිරෙව්වහම; ඒ පෙනෙන දෙයයි, හිත හසුරුවපු එකයි, දෙක ම එකට එකතු කරලා, මේ රූපය කෙනෙක් කියලා දැනගන්නවා.

දැන් අපි කියමු, මේ ඉදිරියෙන් තියෙනවා රූපය. දැන් මම මොකුත් දන්නේ නැහැ, කාගෙන් හරි අහනවා මේ මොකක් ද? ඕකට කියනවා බුලත්. අහගන්නා කියලා කියන්නේ, මම හිතන්න ඉගෙන ගන්නා කියන එක. දැන් මේ පෙනෙනකොට, මමත් හිතනවා බුලත් කියලා. හිතුවහම පෙනෙන දෙයයි, මම ම බුලත් කියලා හිතපු දෙයයි, දෙක ම එකට එකතු කරලා, මම ම දැනගන්නවා මොකක් ද? බුලත් කියලා.

දැන් ඒ දැනුම මෙතැන තිබුණා නම්, කාගෙන්වත් අහන්නත් ඉස්සෙල්ලා, මට දැනගන්න පුළුවන් වෙන්න ඕනෑ, නේද? දැන් මම ම හිතාගන්නවා. බුලත් කියලා දැනගත්තහම, බුලත් තියෙන හින්දා බුලත් කියලා දැනගන්නවනේ, කියන තැනකින් නමයි, මම හිතාගෙන ඉන්නේ. නමුත් බුලත් කියලා මම හිතපු හින්දා, බුලත් කියලා මම දැනගන්නා.

මෙතැන තියෙන දේ නමයි, මේ පෙනෙනවා කියන සංඥාව දක්වා එනකම් කෙලෙස් නැහැ. සංකප්පයෙන් පස්සේ, මෙනෙහි කරන ආකාරය මතයි, දුක හෝ දුක ඇති වීමට හේතු ටික හැදෙන්නේ.

දැන්, අපි යම් රූපයක් දිහා බලනවා අම්මා කියලා, කෙලේසයක් නැහැ. නංගි කියලා බලනවා, කෙලේසයක් නැහැ. අක්කා කියලා බලනවා, කෙලේසයක් නැහැ. උපාසක අම්මා කියලා බලනවා, කෙලේසයක් නැහැ. සමහර විටෙක බිරින්දෑ කියලා හරි, නැත්නම් වෙන ආදරවන්තිය කියලා හරි, වෙන හැඟීමකින් හිත

හසුරුවලා බලපුවහම, පෙනෙන සිද්ධිය එකමයි, නමුත් කෙලෙස් ඇති වෙන්න හෝ නැති වෙන්න හේතු වෙලා නේද?

පෙනෙනවා කියන මට්ටමේදී, කෙලෙස් ඇති වෙනවා නම්, මට මේ ලෝකයේ, අම්මා, අක්කා, නංගී, බිරින්දෑ කියන තැන්වලින්, වෙනසක් හම්බවෙන්නේ නැහැ; පෙනෙනවා කියන සිද්ධිය නියෙන තැනකින් ම කෙලේසයක් පැනෙව්වොත් කවද හරි දවසක, එහෙම පනවන්නෙත් නැහැ.

ඒ නින්දයි, මේ හැම වේලාවේම මම පෙන්නන්නේ, දැනගන්න තැන ඉඳලයි, මේ වෙනස් වෙන්නේ ලෝකය. ලෝකය කියන එක තියෙන්නේ, එතැන ඉඳලයි අපිට දක කියන එක නිර්මාණය වෙලා තියෙන්නේ, දක ඇති වෙනකම නිර්මාණය වෙලා තියෙන්නේ. පෙනෙන මුදල් නෝට්ටුව කියන එකේ, වටිනාකමට බලනකමෙහුත්, වටිනාකමට නොබලනකමෙහුත්, දක ඇති වීම සහ තණ්හාව ඇති වීම කියන එක වෙලා සහ ඇති නොවීම වෙලා.

දැන් ප්‍රඥප්තියේ තියෙනවා, රූපියල් පන්දාහක් වටිනවා කියලා. වටිනාකම ආරෝපණය කරලා බලනකොට තණ්හාව එනවා. නැති වුණොත් දක එනවා. අද මධ්‍යම රාත්‍රියේ ඉඳලා මේ මුදල් නෝට්ටුව අවලංගු කිව්වහම, ඒකෙන් කළේ මොකක් ද? මම ඒ දේ වටිනාකමින් බලනකමයි නැති වුණේ. එතකොට ම තණ්හාවත් නැහැ, දකත් නැත්නම්, පෙනෙනවා කියන තැනින් ද වෙනස් වෙලා තියෙන්නේ, මනසිකාරය කියන තැනින් ද? මනසිකාරය කියන තැනින්.

ඒකයි,

“යං සංජානාති තං විතකෙකති,

යං විතකෙකති තං පපංචෙති”

හිතන දේ මතයි, ප්‍රපංච හැම වේලාවේම ඇති වෙන්නේ.

ලෝකය කියන එක හැම වේලාවේම ගොඩනැගිලි තියෙන්නේ තමන් තුළ, තමන් හිතන ආකාරය මත. ඒ නිසයි, සීලයක පිහිටන්න, සමථ කමටහනකින් හිත වඩන්න. හිත වඩනකොට, හිත වඩලා; ලෝකය කියලා කියන්නේ, බාහිර සන්ත්වයෝ-පුද්ගලයෝ ඉන්නවා, වටිනා දේවල් තියෙනවා, කියන තැන් තියෙනවනේ ඔය පින්වතුන්ට, ඒවා ඔක්කොම අවුස්ස-අවුස්ස ගන්න. සිහිකරන්න. සිහි කරලා, බාහිර පුද්ගලයෝ ඉන්නවා නෙමෙයි, බාහිර පුද්ගලයෝ ඉන්නවා කියලා දැනුමක් මට ඇති වෙලා. ඒක ඇති වුණ හැටි පෙන්වන්න. බාහිර වටිනා දෙයක් තියෙනවා නෙමෙයි, බාහිර ඒ වස්තුව වටිනවා කියලා දැනුමක් ඇති වෙලා. කිසිම වේලාවක වටිනාකම හෝ සන්ත්ව-පුද්ගලභාවය සිතේට ටිකට බාරදෙන්න එපා. කෙලෙස් ටිකක් නිසා තමන් තුළ ඇති වුණ පැවැත්මක් බලන්න. එහෙම බලන්න-බලන්න, බලන්න-බලන්න, ලෝකය කියන එක, මේ සතර මහා ධාතුවෙන් ගැලවෙනවා. එතකොට, කෙලෙස් ටික නිසා තමන් තුළ ඇති වුණ පැවැත්මක් වෙනවා, ඉබේමයි මේ කෙලෙස් ටික ගෙවෙන්න-ගෙවෙන්න, දුක කියන එක නිරුද්ධ වෙන්නේ.

කවද හරි දවසක අපිට පුද්ගලයෙක්-කෙනෙක් කියලා සිහිකරනකොට, සිහිකරන මනස හසුවෙනවා නම්, බාහිරයට නැඹුරු වෙන්නේ නැත්නම්, අන්න එදාට කාම ලෝකයෙන් නිදහස්. ඔය පින්වතුන් පුද්ගලයෙක්-සන්නිවයෙක් කියලා සිහිකරනකොට, සිහිකරන මනස හම්බවෙන්නේ නැතිව, බාහිර සතර මහා ධාතුවට නැම් පවතින තාක් ඕරම්භාගීය යි, කාමාවචර යි.

මම කියන එක තේරෙනවා ද? දැන්, කෙනෙක් කියලා සිහිකරනකොට, කෙනෙක් කියලා සිහිකරන මනස හම්බවෙන්නේ නැහැ. හැබැයි කෙනෙක්-පුද්ගලයෙක් කියලා, සතර මහා ධාතූ පැත්තට නැමෙනවා නම්, ඒ තාක් කොහාට ද අපි අයිති? කාම භූමියට. යම් වේලාවක කෙනෙක් කියලා සිහිකරනකොට, සිහිකරන මනස හම්බවෙනවා. හැබැයි, සිහිකරන මනස හම්බවෙන්නේ නිකම් නෙමෙයි, රූපය හොඳට පිරිසිඳු දකින හින්දා. රූපයත් හොඳට පිරිසිඳු දකිනවා, මේ මෙනෙහි කිරීම, රූපයට අයිති නැහැ කියන නුවණකුත් තියෙනවා, මෙනෙහි කිරීම, මෙනෙහි කිරීමෙන් පස්සේ නිරුද්ධයි කියන නුවණකුත් තියෙනවා. අන්න ඒ මට්ටමට එනකොට, මේ හිත බැස ගන්නේ නැහැ, රූපය කරා. ඒ හින්දා කියනවා, ඕරම්භාගීය සංයෝජන නැහැ, උද්ධම්භාගීය සංයෝජන තියනවා කියලා.

ඒ නිසා ඔය පින්වතුන්, මේ සංඛත ධාතුව පිරිසිඳු දකින්න තියෙන තැනට යන්න. ගිහිල්ලා දුක අවසන් කරන්න නම් වෙන්නේ, සීලයක පිහිටලා, සමථ කමටහනකින් සිත වඩ-වඩා, ඒ විදිහට

උපදින-උපදින අරමුණු විදුර්ගතා කරන්න. එක නැතක ඉඳගෙන ඉන්නකොට, හිත හොඳට වැඩිලා නැත්නම්, සිහිවෙන්නේ නැති වෙයි. හිතේ සමාධි ගතිය අඩු නම් බාහිර පුද්ගලයෝ, බාහිර සත්ත්වයෝ, එක-එක දේවල් සිහිවෙයි. ඒ සිහිවෙන අරමුණු විදුර්ගතා කරන්න.

විදුර්ගතා කරනවා කියන එකේ තේරුම, බාහිර පුද්ගලයෙක්-සත්ත්වයෙක් ඉන්නවා කියලා මට දැනුමක් ඇති වෙලා තියෙනවා, හැබැයි එතැන තියෙන්නේ මෙහෙම දෙයක් කියලා, දෙපැත්ත පෙන්නන එක. බාහිර රූපය, යාලුවෙක් කියලා මට සිහිවෙනවා, මට දැනෙනවා. ඉස්සර හිතුවේ යාලුවා ඉන්න හින්දා ම, යාලුවා හිටිය හින්දා ම, මට දැනෙනවා කියලා. දැන් ඒක අනිත් පැත්තට පෙන්නනවා. එතැන තියෙන්නේ, මෙහෙම රූපයක්, නමුත් ඒ රූපය අරහයා මට මෙහෙම දැනගැනිල්ලක් ඇති වෙලා කියලා පෙන්නනවා.

වටිනාකමට දැනෙන, වටිනාකමට තියෙනවා කියලා තේරෙන දේවල් විදුර්ගතා කරලා පෙන්නනවා. එහෙම දේවල් වටිනවා කියලා දැනුමක් මට ඇති වෙලා තියෙනවා කියන එක පෙන්නනවා. පෙත්වලා, නැවත සමට කමටහනකින් සිත වඩනවා. නැවතත් ඒ විදිහට පෙන්නනවා. ඔය විදිහට කරනකොට, මේ ප්‍රශ්නය සම්පූර්ණයෙන් ලිහාගන්න පුළුවන්. ලිහාගන්න තියෙන එක ම ක්‍රමය ඔව්වරයි. ඒ කියන්නේ, යම් වේලාවක විවෘත කරලා,

විමසලා, ලිහලා පෙන්නුවේ නැත්නම්, අවිද්‍යාව ගෙඩි පිටින්මයි, එහෙමමයි, ලිහෙන්නේ නැහැ.

ඒ කියන්නේ, සත්ත්වයෝ-පුද්ගලයෝ ඉන්නවා, වටිනා දේවල් තියෙනවා කියන මේ මනස තියාගෙන, විදුර්ගතා කරන්නේ නැතිව, ඔය පින්වතුන් ආනාපාන සතිය වගේ, තවත් සමට කමටහනක් වැඩුවොත්, ඒක වඩලා-වඩලා, වඩලා-වඩලා මේ කාම භූමිය හමුවෙන්නේවත් නැති මට්ටමට, ධ්‍යාන දක්වා යන්න පුළුවන්. ඒත් අවිද්‍යාව නමැති, මේ සැරව ගෙඩිය ඇතුළේ එහෙමමයි. මේක හිස් වෙලා නැහැ, මේක පුපුරලා, සුද්ධ කරලා ඇරයේ නැහැ. ඒ කොස්ස එහෙම ම තියෙද්දී තමයි යන්නේ. මේ නොඳැනුවත්කම එහෙමමයි. මේ සමාධිය දිරපු දවසට, ආපනු අවිද්‍යාව මතුවෙනවා. ඒ හින්දා, මේ දුක කියන එක සම්පූර්ණයෙන් ම බොරු වෙන විදිහට විමර්ශනය කරලා, ලෝකය කියන එක බොරුවක් ම වුණ දවසට, එයාට රැවටෙන්න තැනක් නැහැ, යන්න තැනක් නැහැ.

අන්න ඒ වගේ තැනකින් මිදුනහම, ඒ මිදීම, මිදීමක් ම තමයි, “අකෝප්‍ය චේතෝ විමුක්තිය” කියනවා. අවිද්‍යාව තියෙද්දී, තාවකාලික මිදීමට කියනවා “සමය විමුක්තිය” කියලා. එතකොට, “කෝප්‍යයි” ඒ චේතෝ විමුක්තිය. මේ වගේ විදුර්ගතා කරලා හිතෙන් මිඳෙන එකට කියනවා, “අකෝප්‍ය චේතෝ විමුක්තිය” කියලා.

මෙන්න මේ සිද්ධියේදී මට මතක් කරන්න ඕනෑකම තිබුනේ, සංඛත ධාතු, අසංඛත ධාතු කියන දෙක අවබෝධ කර ගන්න කියලා කියන්නේ, සංඛත පරමාර්ථ, අසංඛත පරමාර්ථ කියන පරමාර්ථ ධර්මතා දෙක ගැන නුවණ ලැබෙන්නයි. ඒ පරමාර්ථ ධර්මතා දෙක ගැන නුවණ ලැබෙන්නේ, අපේ ජීවිතයේ දුකේ නිස්සරණය; දුක නැති වෙන තැන් දෙකක් තියෙනවා, සෝපාධිසේස නිබ්බාන, අනුපාධිසේස නිබ්බාන කියලා, ඒ නිර්වාණ ධාතු දෙක සාක්ෂාත් වෙන තැනට පත්වීමයි. එතකොට, ඒ සංඛත ධාතුවට හිත තියලා තමයි, ලෝකයෙන් නිදහස් වෙන්න තියෙන්නේ. අසංඛත ධාතුවට හිත තියලා තමයි, සංඛතයෙන් නිදහස් වෙන්න තියෙන්නේ.

ඒ නිසා, මෙන්න මේ අවබෝධය ඇති කරගෙන, මේ ජීවිතයේදීම, සියලු දුක් නිදහස් කර ගන්න හැමදෙනා ම උත්සාහවත් වෙන්න කියලා මතක් කරනවා. ඒක මේ පරියායෙන්, මේ ක්‍රමයෙන්, අනිවාර්යෙන් ම කරන්න පුළුවන්.

ඒ කියන්නේ ඔය පින්වතුන් සීලයේ පිහිටියේ, හිත සමාධි කරන්නයි. සිත සමාධි කරන්නේ, ඇත්ත ඇති හැටියෙන් දකින්නයි. මොකක ද? පංච උපාදානස්කන්ධ ලෝකයේ. පංච උපාදානස්කන්ධ ලෝකය පිරිසිඳ දකින්න. පංච උපාදානස්කන්ධ ලෝකය පිරිසිඳ දකින්න කියලා කිව්වේ; පංච උපාදානස්කන්ධ ලෝකය බාහිර තියෙන දෙයක් හැටියටයි අපි මෙව්වර කාලයක් හිතාගෙන හිටියේ, නමුත් ස්කන්ධ, ධාතු, ආයතන ටික මෙනෙහි කරලා බලනකොට, ඒ

තුල තියෙන ශුන්‍යතාවය දකිනකොට, ඒ ස්කන්ධ, ධාතු අරහයා, කෙලෙස් සහගතව, අපි තුළ, ලෝකයේ ඇති වුණ ධර්මතාවයක් පෙනෙනවා. අන්න එළාටයි, මේ ස්කන්ධ ටිකේ ඇත්ත දකින්න-දකින්න කෙලෙස් ටික නැති වෙනවා, කෙලෙස් ටික නැති වෙනකොට මේ ලෝකය නිරුද්ධ වෙනවා.

පංච උපාදානස්කන්ධ දුක සම්පූර්ණයෙන් ම නිරුද්ධයි කියලා කියන්නේ, සංඛත පරමාර්ථ ස්වභාවය, සංඛත ධාතුව අවබෝධ වුණ තැන. එතැනට පැමිණි කෙනාට අසංඛත පරමාර්ථය සාක්ෂාත් වෙනවාමයි.

ඒ දෙයාකාර නිරෝධ ධාතුවම, මේ පීඨිතයේදී ම සාක්ෂාත් කර ගන්න, මේ සෑම දෙනාට ම මේ කුසලය, හේතු උපනිශ්‍රය වේවා! කියලා ආශීංසනය කරනවා.

හොඳයි, කල්පනා කර ගන්න, අපි සියලු දෙනාම, මේ සියලු ආකාරයෙන් පහළ කර ගන්නා වූ, සියලු ම කුසල ධර්මයන් ලෝකයන්, සම්බුද්ධ ශාසනයන්, ඔබ අප සියලු දෙනාමත් ආරක්ෂා කරන්නා වූ, ශාසනමාමක, ඉෂ්ටකාරක යම් දේවඝන සමූහයක් වේ නම් ඒ සියලු දෙවියෝත් මේ පින් අනුමෝදන් වෙත්වා! කියන අදහසින් අපි දෙවියන්ට පින් අනුමෝදන් කරමු.

ඒ වගේම, විශේෂයෙන් ම බොහෝ දෙනෙක්ට නිත-සුව පිණිස, ලෝකයාට යහපත පිණිස, මේ දේශනා කළා වූ දහම් පරියායට, කල්‍යාණ මිත්‍රතාවයෙන්, විශේෂයෙන් ම සසර දුකින්

නිවීම, මිදීම අරමුණු කරගෙන, බුදු මග යන විශ්‍රාමලත් ගුරුමානාවක් ඇතුළු ධර්මකාමී, සත්පුරුෂ, පින්වත් පිරිසක් නමයි, අද මේ සඳහා දායකත්වය සපයන්නේ. ඒ පින්වත් පිරිසගේ බලාපොරොත්තුවත්, ඒ පිරිස වගේම මේ ධර්ම ශ්‍රවණය කළා වූ සියලු ම දෙනාගේ, ලෝකවාසී, සමස්තවාසී සියලු දෙනාගේ නමින් කාලයාත්‍රා කළා වූ, මියගිය ඥාතීන්ට පින් අනුමෝදන් කරන්න.

ඒ පිරිසගේ මියගිය ඥාතීන් සිහිපත් කරනවා වගේම, මේ බෞද්ධයා නාලිකාවේ නිර්මාතෘ, අපගේ දරණාගම කුසලධර්ම නාහිමිපාණන් වහන්සේන් සිහිපත් කරන ගමන්, ඔබ අප සියලු දෙනාගේම නමින් නැසී කාලයාත්‍රා කළා වූ මියගිය ඥාතීන්ටද මේ පින් අනුමෝදන් කරනවා. අනුමෝදන් වෙන්න! ඒ අය දැනින් මිදී සැපවත් භාවයට පත්වීමෙන්, උතුම් නිවනින් සැනසෙන්න! කියලා සාදු කියලා පින් අනුමෝදන් කරන්න.

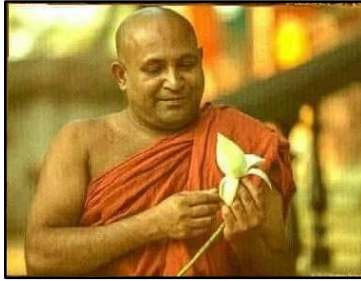
ඒ වගේම මේ පින්වත් පිරිසටත්, මේ සඳහා ධර්ම ශ්‍රවණය කළා වූ සියලු ම දෙනාටත්, ජාතියක්, ජරාවක්, ව්‍යාධියක්, මරණයක්, ශෝකයක් නැත්තා වූ අජරාමර නිර්වාණ සම්පත්තිය සාක්ෂාත් කර ගන්නට, මෙම කුසල ධර්මය, අප සැම දෙනාටම, උතුම් නිවන් පිණිස පාරමිතාවක්ම වේවා!

තෙරුවන් සරණයි!

සාදු ! සාදු ! සාදු !

ධර්ම දේශනය නිමා විය.

**ධර්ම දානය පිණිසයි.
Strictly For Free Distribution**

ඔන්හ ඔය අවබෝධය ලබා දෙන්නයි තරාගතයන් වහන්සේ මෙන්න මේ ධාතුන්ගේ කුසලතාවයක්, ධාතුවේ දක්ෂතාවයක් ඇති කර ගන්න කියන කාරණාව පැහැදිලි කරන්නේ. සංඛත ධාතුව කියන එක පැහැදිලි කර නොගත්ත කෙනාට කිසිම දවසක දුක කියන එක, පංච උපාදානස්කන්ධ දුක කියන එක, තණ්හාව නිසා උපන්න එකක්, මේ දුකට හේතුව තණ්හාව, පංච උපාදානස්කන්ධ දුක කියන එක, ලෝකය හේද කියන කාරණාව තේරෙන්නේ නැහැ, අවබෝධ කර ගන්න හම්බවෙන්නේ නැහැ.

ඒකට හේතුව එයා ලෝකය දකින්නේ පංචායතනයෙන්. පංචායතනයෙන් කියන්නේ ඇහැට එපිටින්, කනට එපිටින්, නාසයට එපිටින්, ලෝකය කියලා යමක් තියෙන හින්දා, ලෝකය කියලා දෙයක් තියෙනවා කියන දැනුම මට ඇවිල්ලා කියලයි හිතාගෙන ඉන්නේ.

**පූජ්‍යපාද මාන්කඩවල සුදස්සන ස්වාමීන් වහන්සේ ගේ
ධර්ම දේශනා වලට සවන් දීමට...**

www.sudassana.org